

A szolgáltatási kibocsátási árak alakulása II.

Tartalom

Bevezetés.....	2
A szolgáltatási kibocsátási árak indexei (SPPI).....	4
A szolgáltatási kibocsátási árak megfigyelése Magyarországon.....	4
A szolgáltatási ágazatok II. körének főbb jellemzői.....	6
A szolgáltatási kibocsátási árak alakulása, 2007–2010.....	7
1. „H” nemzetgazdasági ág – Szállítás és raktározás.....	8
1.1. Raktározás, tárolás (5210).....	9
1.2. Rakománykezelés (5224).....	11
2. „M” nemzetgazdasági ág – Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység.....	14
2.1. Jogi, számviteli, adószakértői tevékenység; üzletviteli tanácsadás (69_702).....	14
2.2. Mérnöki és építészmérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés (71).....	17
2.3. Reklám, piackutatás (73).....	20
3. „N” nemzetgazdasági ág – Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység.....	22
3.1. Munkaerő-piaci szolgáltatás (78).....	22
3.2. Biztonsági, nyomozói tevékenység (80).....	25
3.3. Takarítás (812).....	27
Összefoglalás.....	30
Táblázatok.....	31

További adatok, linkek

Elérhetőségek

Bevezetés

A Központi Statisztikai Hivatal 2010-ben kezdte meg az Európai Unió alapvető európai gazdasági mutatói (PEEI)¹ közé sorolt *szolgáltatási kibocsátási árak indexeinek* (SPPI's)² publikálását a KSH honlapjáról letölthető [internetes kiadvány](#) mellékletében, illetve a negyedévente frissülő stADAT-táblákban.

A meghatározott szolgáltatási ágazatok első köréhez tartozó *szállítási, postai, futárpostai, távközlési*, valamint az *információs technológiai tevékenységek* a nemzetgazdasági szintű bruttó hazai termékből (GDP-ből) 6%-os részarányt képviselnek.

A 2010-ben megjelent elemző kiadványban részletesebben kitértünk a nemzetközi és a hazai ármegfigyelés kezdeti szakaszát jellemző legfőbb tapasztalatokra, érintettük az árindexek jellemző felhasználási területeit, valamint ábrákkal illusztrálva igyekeztünk bemutatni a 2007-től 2009-ig rendelkezésre álló 2006. évi bázis időszakhoz viszonyított – EU-s környezetbe helyezett – árindexidősorokat.

A GDP további, 6%-körüli részarányát lefedő, három nemzetgazdasági ágba tartozó *második kör – raktározás, tárolás; rakománykezelés; jogi, számviteli, adószakértői tevékenység, üzletviteli tanácsadás; építésmérnöki és mérnöki tanácsadás; műszaki vizsgálat, elemzés; reklám, piackutatás; munkaerő-piaci szolgáltatás; biztonsági, nyomozói tevékenység és a takarítás* – árindex idősorainak első hazai közzétételére ezen kiadvány mellékletében (lásd 1. és 2. tábla), illetve a kapcsolódó stADAT-táblákban kerül sor.

A szolgáltatási kibocsátási árak indexei a további nyolc évközi PEEI-indikátorral³ együtt az egyes ágazatok sajátosságait tükröző legfontosabb rövidtávú makrogazdasági folyamatok elemzésében kulcsszerepet töltenek be – különösen fontosak az euróövezet pénzügyi-gazdasági politikájának alakításában.

A statisztikai célú megfigyelésből származó árindexek negyedéves gyakorisággal történő előállítását és továbbítását az Európai Unió statisztikai hivatala, az Eurostat számára a rövid távú statisztikákról szóló (STS) EU Tanácsi Rendelete⁴ írja elő. Az ármegfigyelésbe kötelezően bevonandó szolgáltatásokat elsősorban a gazdaságban betöltött szerepük, az Európai Központi Bank, a nemzeti számlák, valamint a politikai döntéshozók igényei szerint jelölték ki.

A rendeletben meghatározott szolgáltatáscsoportok (lásd 3. tábla) mindkét körére vonatkozó SPPI-árindexek rendszeres hazai közzététele a stADAT-táblákban 2011 júliusától, a hivatal tájékoztatási adatbázisában szeptember végétől várható, 2012-től pedig önálló gyorstájékoztató megjelentetését tervezzük.

Az Európai Unió a tágran értelmezett szolgáltatások jelentős körének ármegfigyelését az STS-rendeletben eddig nem írta elő, így a rendelkezésre álló árindexek hatóköre egyelőre nem elegendő egy általános, összevont szolgáltatási árindex⁵ előállítására. A napjainkban tapasztalható nemzetközi törekvések ugyanakkor arra irányulnak, hogy az egyes országok minél több új területet vonjanak be az ármegfigyelésekbe annak érdekében, hogy egyre nagyobb lefedettségű (legalább a legfontosabb nemzetgazdasági ágazatokra vonatkozó) aggregátumok szülessenek. E célkitűzés mielőbbi elérését a szolgáltatásiár-statisztika nemzetközi szintű harmonizálását irányító szervezetek (Voorburg-csoport, OECD, Eurostat) módszertani ajánlásokat és esettanulmányokat is tartalmazó kézikönyvek összeállításával igyekeznek elősegíteni.

A tagországok részéről az unió számára rendelkezésre bocsátott nemzeti adatok (amennyiben azok nem védettek, mint pl. számos ország esetében a légi szállítás vagy a postai szolgáltatások árindexei) külön-külön, valamint a belőlük képzett uniós aggregátumok⁶ is díjmentesen hozzáférhetők, illetve letölthetők az Eurostat honlapjáról.

¹Alapvető európai gazdasági mutatók: Principal European Economic Indicators – PEEI.

²Szolgáltatási kibocsátási árak indexei: Services Producer Price Indices – SPPI's.

³A rövid távú (STS) PEEI-mutatók hatóköre: ipari termelési érték, belföldi ipari termelői árak, import ipari árak, építőipari termelési érték, építési engedélyek, a kiskereskedelem értékesítési volumene, szolgáltatások árbevétele és a szolgáltatási kibocsátási árak.

⁴1158/2005 EK számú, a rövid távú statisztikákról szóló módosított tanácsi rendelet.

⁵Összevont szolgáltatási árindex: Corporate Service Price Index – CSPI.

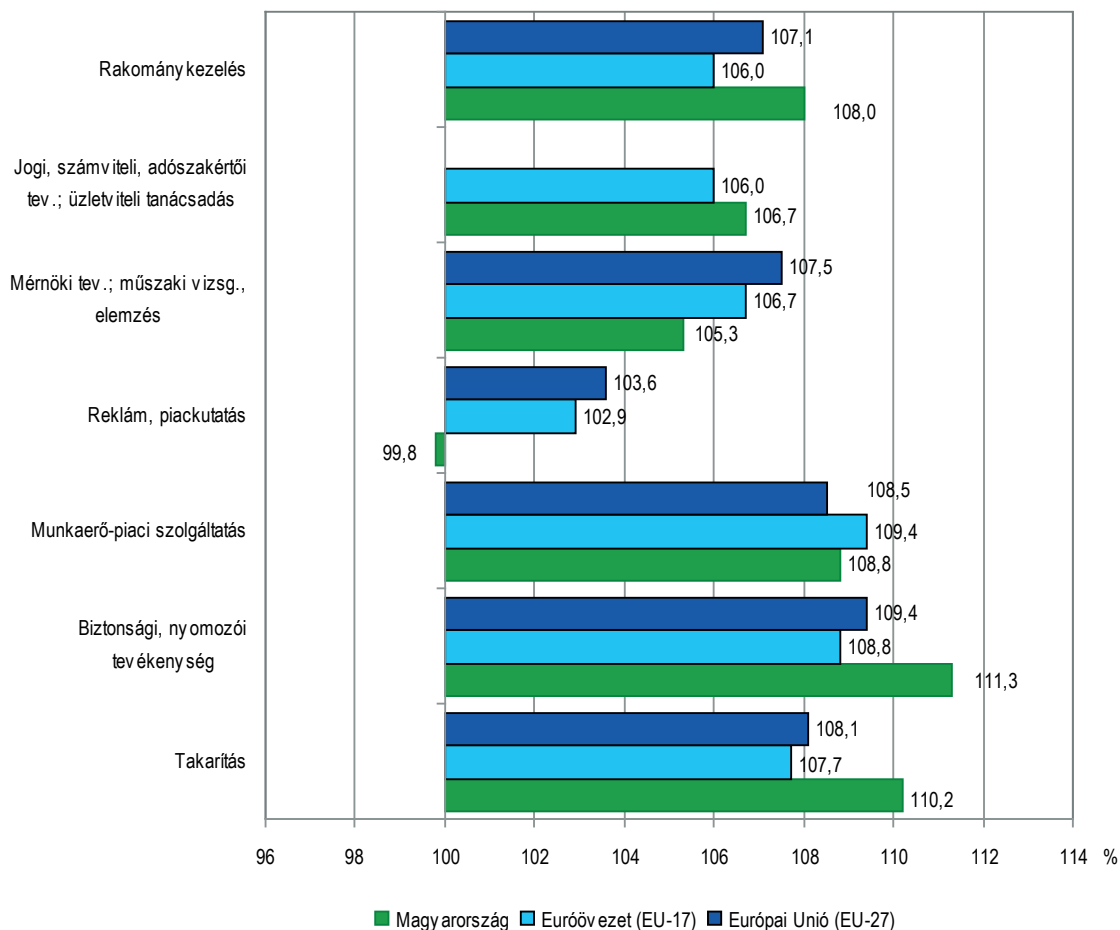
⁶EU-27: az EU 27 tagországa.; EU-17: az euróövezet országai.

Az Eurostat által 2010 elején végzett kérdőíves felmérés eredményei alapján⁷ az STS-rendelet szerinti szolgáltatási területek ármelegfigyelése eltérő készülségi fokot mutatott az egyes tagországokban. Magyarországon kívül öt ország (Ausztria, Spanyolország, Szlovénia, Finnország, Svédország) rendelkezett teljes körű lefedettséggel,⁸ illetve az érintettek többségénél szintén várható volt az adatok határidőre történő átadása. Néhány tagállam esetében azonban nehézségek és ebből adódó lemaradás tapasztalható a fejlesztések és az indexek kimunkálása terén.

Az Eurostat a közösségi és euróövezet szintű árindex-aggregátumokat csupán megfelelő⁹ lefedettség esetén publikálja. E kiadvány előkészítésének időszakában a második szolgáltatási körhöz tartozó nyolc árindexből hat szolgáltatáscsoport esetében (rakománykezelés; mérnöki tevékenység, műszaki vizsgálat, elemzés; reklám, piackutatás; munkaerő-piaci szolgáltatás, biztonsági, nyomozói tevékenység; takarítás) az EU egészére, hét szolgáltatáscsoport esetében (a raktározás, tárolás kivételével az összes) pedig az euróövezet országaira vonatkozó árindex idősorok álltak rendelkezésre az Eurostat adatbázisában.

1. ábra

**Szolgáltatások kibocsátásiár-indexei az Európai Unióban
2010. IV. negyedévében
(2006=100)**

A raktározás, tárolás EU-s szintű árindex idősorai a szükségesnél kisebb lefedettség miatt a felhasználók számára egyelőre nem hozzáférhetők.

⁷Forrás: Eurostat, Statistics in focus, 51/2010.

⁸Az adott szolgáltatási terület árbevételéből 4% alatti részarányt képviselő tagországoknak (Magyarország is ilyen) nem kötelező a TEÁOR'08 szerinti 63.9 Hírügynökségi tevékenységre vonatkozó önálló árindex átadása.

⁹Az árindexszel rendelkező tagországok adott szolgáltatási területre vonatkozó, legalább 60%-os árbevétel aránya.

A szolgáltatási kibocsátási árak indexei (SPPI)

A szolgáltatási kibocsátási árak indexei a szolgáltatási ágazatokban nyújtott szolgáltatások átlagos árváltozását fejezik ki. A nemzeti fizetőeszközben számított árindexeknek mind a belföldi, mind az exportárak alakulását tükrözniük kell, a két értékesítési irány szerinti önálló árindex számítása azonban az STS-rendelet szerint egyelőre nem kötelező.

Az SPPI-indexeket elsősorban az ágazati kibocsátás és a GDP változatlan áron történő bemutatásához, volumenindexek számításához használják. Pénzügyi-gazdasági elemzésekhez, makrogazdasági szintű politikai döntések megalapozásához, valamint a gazdasági szervezetek partnereikkel kötött hosszú távú szerződéseinek indexálására is alkalmazzák őket.

Az ármegefigyelés gyakorlati megvalósításához a nemzetközi szinten harmonizált módszertani ajánlások hét árazási módszert (egységértékmódszer, eszközarányos módszer, ismétlődő szolgáltatások árazása, komponens árazás, modellárazás, munkaidő-ráfordításon alapuló árazás, szerződések árazása) és azok rugalmas alkalmazását javasolják (lásd 4. tábla).

A szolgáltatások első körébe a nagyobb súlyú, klasszikus tevékenységeket sorolták, köztük néhány olyan ágazattal, melyeknél a tevékenység koncentrált (légi szállítás, posta, távközlés). Ebből adódóan az ármegefigyelés néhány nagyvállalat bevonásával megvalósítható, és a tagországok többsége közvetlen tranzakciós árakon alapuló, jellemzően egységérték módszerrel előállított adatokat gyűjt. Ezzel szemben a közúti áruszállítás piacán nagyszámú, főként mikro- és kisvállalkozás tevékenykedik, így komoly módszertani kihívást jelent a megfelelő költséghatékony minta kiválasztása. E tevékenységi kör megefigyelése az egységérték meghatározása mellett az ügyfelekkel kötött szerződések, valamint az ismétlődő szolgáltatások árainak követésén alapul. Az információtechnológiai és az információs szolgáltatások egységárai nehezebben gyűjthetők be, ugyanis ezen ágazatokban már meghatározóak a kreatív és emiatt nagyfokú egyediséggel jellemezhető szolgáltatások. Megefigyelésükre a munkaidőn alapuló árazási módszerek vagy a szerződések árainak figyelemmel kísérése a legalkalmasabb.

Az STS-rendelet szerinti szolgáltatások második körébe tartozó tevékenységek külön-külön kisebb súllyal bírnak, ugyanakkor nagyobb fokú heterogenitás jellemzi a területet. Gyakran igen speciális, egyedi megbízói igényeknek kell megfelelni, ami csak komoly szakmai felkészültség mellett valósítható meg. Emiatt az árindexek képzéséhez szükséges egységár adatok előállítására és gyűjtésére szintén magas szintű szakmai ismereteket feltételez mind az adatszolgáltató, mind az adatgyűjtő részéről.

A nehézségek áthidalására a tagországok az árazási módszerek teljes palettáját alkalmazzák, köztük a szoros és folyamatos együttműködést igénylő modellárazást, valamint a százalékos módszert, amelynek nem elegendő csupán a százalék mértéke az ismerete, szükséges a vetítési alapuló szolgáló értékadat megefigyelése is.

A szolgáltatási kibocsátási árak megefigyelése Magyarországon

A 2007-ben elindított magyarországi árstatisztikai megefigyelés az STS-rendelet szerinti valamennyi szolgáltatási tevékenységre kiterjed. A nemzetközi ajánlásoknak megfelelően, valamint az érintett ágazatok hazai gazdasági szerkezetének figyelembe vételével – egységes keretfeltételeket követve az adatgyűjtés-szervezési, adatelőkészítési, valamint az adatfeldolgozás terén – párhuzamosan folytak a módszertani fejlesztések, a kérdőíves adatgyűjtések, az informatikai rendszer felépítése és tesztelése, majd a próbaszámítások elkészítése mindkét szolgáltatási körre vonatkozóan. E módszer igen hatékonynak bizonyul, ugyanis a területet a kezdetektől folyamatos kapacitáshiány jellemzi. A szűkös erőforrásokra hivatkozva hazánk élt az adatok átadására vonatkozó, az EU által biztosított maximális derogációs lehetőséggel, amelynek értelmében az árindexeket két csoportra bontva, két ütemben, előzetes indexként és védett formában adtuk át az Eurostat számára – az első körre vonatkozó indexeket még 2009-ben, a második körre vonatkozókat 2010-ben. Ez a megoldás lehetővé tette a magyarországi árindexek felhasználását a közösségi EU-27 szinten.

tű aggregátumok számításához, önálló publikálásukat az Eurostat honlapján azonban nem – egészen az árindexek hazai közzétételének megkezdéséig, elegendő időt biztosítva az eredmények elemzésére, illetve azok hitelességi vizsgálatára.

A szolgáltatási árstatisztika terén alkalmazott egységes keretrendszer azonban nem jelenti azt, hogy a heterogén szolgáltatási területeket minden tekintetben azonos módon kezeljük. Fokozatosan – valamennyi megfigyelt ágazatra vonatkozóan – szakágazat-specifikus kérdőívek és kitöltési útmutatók készültek, egyedi megfontolások alapján valósul meg a mintaválasztás, a súlyszerkezet kialakítása és a számos alternatív megoldást integráló informatikai rendszerfejlesztés is.

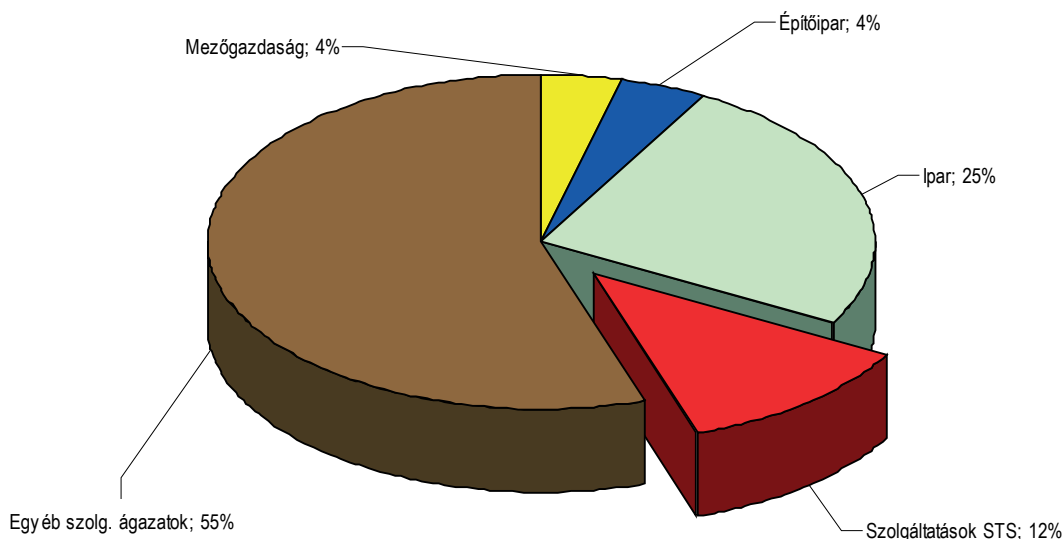
A megfigyelési körbe elsősorban az érintett ágazatba sorolt szervezetek kerültek, ami kiegészült a jelentősebb szolgáltatási melléktevékenységet vagy exporttevékenységet végző cégekkel. A hivatal a reprezentatív módon kiválasztott szolgáltatási tevékenységek egységárait a hazai fizetőszközön kívül más pénznemben is fogadja (elsősorban euróban és dollárban), és azokat még az adatok feldolgozása előtt az MNB negyedéves középárfolyama alapján forintra számítja át. Ezt követően a rendelkezésre álló adatokból a TEÁOR'08¹⁰ és a TESZOR'08¹¹ nomenklatúrákat alkalmazva állítja elő az árindexeket.

A gazdaságilag fejlett országok nemzetgazdasági szintű GDP értékéből a tágan értelmezett gazdasági és közösségi szolgáltatások részaránya a kétharmados mértéket is meghaladja.

Az STS-rendeletben előírt megfigyelendő területek hazai nemzetgazdasági súlyát tekintve mind az első kör, mind a második kör GDP-részaránya 6-6% körüli, míg a tágan értelmezett gazdasági és közösségi szolgáltatások részaránya a bruttó hozzáadottérték kétharmadát¹² teszi ki.

2. ábra

Magyarországi GDP-részarányok, 2008

Az árindexidősorok hazai publikálása előtt az eredmények hitelességi vizsgálatába és a körvonalazódó trendek értékelésébe a legfontosabb szakmai szervezetek és érdek-képviselői szervek képviselőit, valamint a legjelentősebb piacvezető cégek szakértőit is bevontuk. Arra a kérdésre kerestük a választ, hogy a KSH által előállított négyéves árindexidősorok megfelelően tükrözik-e az érintett szakterületek valós piaci folyamatait.

A szakmai egyeztetések során elhangzott legfőbb megállapítások számos esetben visszaköszönnek a kiadvány szövegében, ezzel is segítve a pénzügyi-gazdasági válság időszakát is magában foglaló, 2007–2010 közti négy év szolgáltatási áraiban bekövetkezett változások jobb megértését.

¹⁰TEÁOR'08: Tevékenységek Egységes Osztályozási Rendszere.

¹¹TESZOR08: Termékek és Szolgáltatások Osztályozási Rendszere.

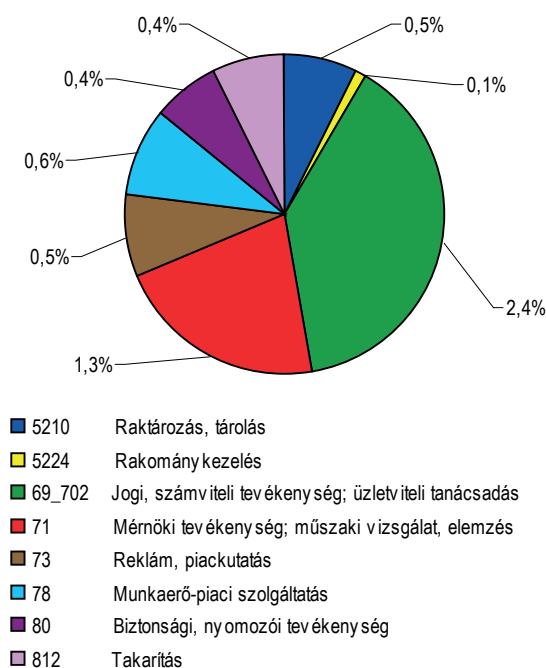
¹²A kétharmad körüli részarány általában jellemző a gazdaságilag fejlett országokra.

A szolgáltatási ágazatok II. körének főbb jellemzői

A második körhöz tartozó szolgáltatási ágazatok talán még az első kör tevékenységeinél is nagyobb fokú heterogenitást mutatnak. A reprezentatív módon megfigyelt szolgáltatási területek között számos olyan is előfordul, amelynek a rendszerváltás előtt hazánkban nem volt hagyománya, és csupán az elmúlt 20 évben bekövetkezett társadalmi-gazdaságpolitikai változások hatására, fokozatosan alakultak ki ezen tevékenységek jogi keretei és működési formái. Emiatt statisztikai megfigyelésük az átlagosnál nagyobb kihívást jelent, hiszen jellemzően ún. megfigyelésrezisztens¹³ tevékenységekről van szó. Valamennyi ágazatra jellemző, hogy a cégek igen eltérő piaci viszonyok között versenyeznek, így különösen nehéz az árstatisztika céljainak megfelelő, vagyis egyik időszakról a másikra azonos tartalommal bíró, egymással összehasonlítható árrepresentánsokat kiválasztani a megfigyelésekhez. Ezen túlmenően az áradatak gyűjtésénél számos besorolási és jogszabályi ellentmondásba ütközünk.

3. ábra

Magyarországi GDP-részarányok, STS II. kör (6,2%) 2008

A 2008. évi főbb makrogazdasági mutatókat vizsgálva jelentős eltérés tapasztalható a bruttó hozzáadott érték (GDP), a nettó árbevétel és a működő gazdasági szervezetek számának nemzetgazdasági szintű súlyát tekintve.

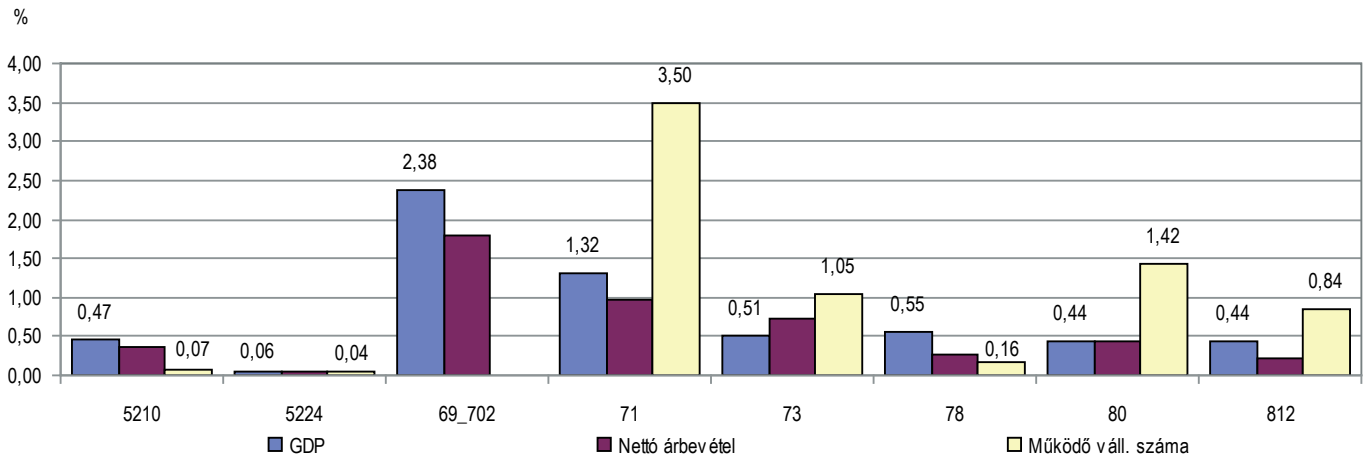
A megfigyelt nyolc szolgáltatáscsoport esetében a GDP részaránya hatnál meghaladta a nettó árbevétel arányát, ennek mértéke a jogi, számviteli, adószakértői tevékenység; üzletviteli tanácsadás (69_702) esetében volt a legmagasabb (a különbség több mint fél százalékpont). Ezzel szemben a reklám, piackutatás (73) területén a GDP és az árbevétel arányának összehasonlításánál fordított a helyzet, utóbbi 0,2 százalékponttal volt magasabb a GDP részarányánál. Ennek egyik valószínű oka az árbevételben megjelenő halmozódás az ágazatra jellemző közvetített szolgáltatások szerepe miatt. A működő vállalatok számát vizsgálva a 69_702-as számú tevékenységcsoport 7,5%-os részaránya markánsan kiugró, több mint kétszerese a sorrendben utána következő, 3,5%-os részarányt képviselő építészmérnöki és mérnöki tanácsadás; műszaki vizsgálat, elemzés (71) ágazatba sorolt vállalkozások számarányának.

¹³Szilágyi György professzor nemzetközileg is elterjedt szóhasználat; lásd még: Joseph E. Stiglitz, Amartya Sen professzorok vezette bizottság jelentését a gazdasági teljesítmény és a társadalmi fejlődés méréséről.

4. ábra

Az STS-rendelet szerinti II. körre vonatkozó főbb gazdasági mutatók nemzetgazdasági részaránya, 2008

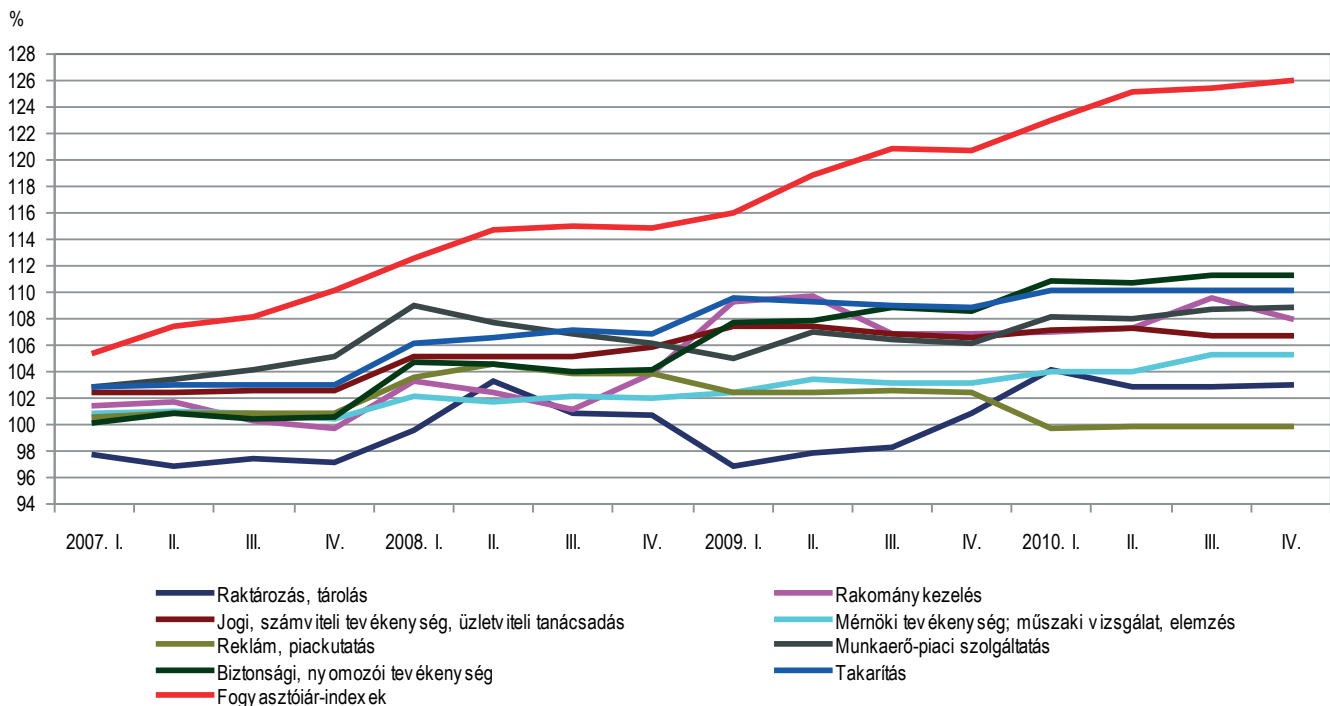

A szolgáltatási kibocsátási árak alakulása, 2007–2010

A megfigyelésbe bevont szolgáltatások második körének sokfélesége megfigyelhető az árak eltérő alakulásában is. Az árindexek elvárt minőségéhez jelentős mértékben hozzájárul a szakszerűen kiválasztott, az árbevételt és a szolgáltatási tevékenységeket egyaránt jól lefedő minta, emellett fontos a kérdőívek megfelelő beérkezési aránya. Mindez hatékony – a kérdőívek kitöltésének és fogadásának modern, elektronikus eszköztárát is alkalmazó – adatgyűjtés-szervezéssel és az adatszolgáltatókkal folytatott meggyőző kommunikáció révén biztosítható. Csupán e szempontok együttes érvényesítése eredményezheti az árstatisztika igényei szerinti rendszeres, egymással összehasonlítható, elegendő számú adat rendelkezésre bocsátását a KSH számára.

5. ábra

Az STS-rendelet szerinti II. kör árindexei és a fogyasztóiár-index alakulása Magyarországon (2006=100)

A vizsgált időszak négy évében az árindexek összességében 15 százalékpont szélességű sávban mozogtak, a 2006. évi bázisidőszaki árakhoz képest a legtöbb ágazatban az árak szerényebb emelkedése volt jellemző. 2010 végére a biztonsági, nyomozói tevékenységek terén sikerült legjobban érvényesíteni az infláció hatását, érdemes azonban megjegyezni, hogy ennek mértéke az infláció általános mérőszámához, a 26%-os növekedést elérő fogyasztóiár-indexhez képest 15 százalékponttal alacsonyabb volt.

Az egyes időszakok árindexeit ágazatonként elemezve megállapítható, hogy a legnagyobb mértékű, 11% körüli árváltozás szintén a biztonsági, nyomozói tevékenységek terén mutatkozott, míg a legkisebb, 5% körüli ingadozás az építészmérnöki és mérnöki tanácsadás; műszaki vizsgálat, elemzés, illetve a reklám, piackutatás ágazatokban volt tapasztalható. A 2006-os bázisidőszaki értékekhez képest csupán a raktározás, tárolás terén következett be számottevő, 3–4% közötti ár-csökkenés a vizsgált időszak folyamán.

1. „H” nemzetgazdasági ág – Szállítás, raktározás

A „H” nemzetgazdasági ágba sorolt szállítási és raktározási tevékenységek közül az STS-rendelet második körébe a raktározási, tárolási, valamint a rakománykezelési szolgáltatások tartoznak. A közúti áruszállítás mellett (amelynek árindexeit már 2010 júniusában publikáltuk) e területek tartoznak a logisztikai szolgáltatások jelentősebb tevékenységei közé.

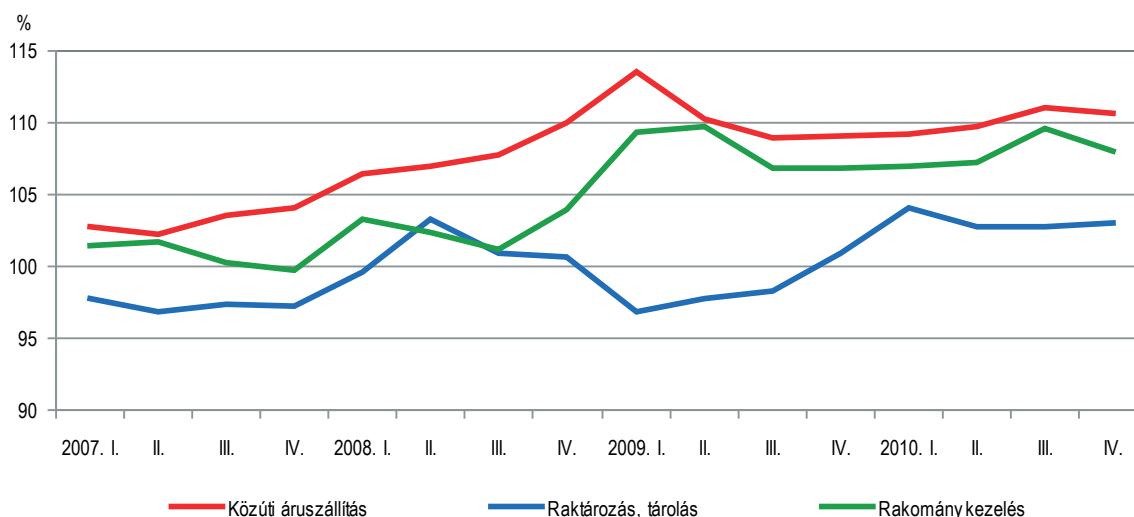
A szolgáltatási területek többségéhez képest mind a raktározási, mind a rakománykezelési szolgáltatások tekintetében jóval kevesebb számú vállalat működik a piacon (számuk 2008-ban egyik területen sem érte el az 500-at). Ennek egyik oka, hogy a termeléssel, illetve termékelosztással foglalkozó nagyobb vállalatok jellemzően maguk tárolják készleteiket, tehát nincs szükségük külső szolgáltatóra. Emellett magas belépési korlát jellemző, vagyis a szolgáltatások eszközigénye miatt jelentős befektetés szükséges a piacra lépéshez, ami csak fokozatosan térül meg. Ebből következően egyre elterjedtebb a logisztikai tevékenységgel foglalkozó vállalatok körében, hogy bérrel eszközökkel gazdálkodnak (például bérlik a raktárépületeket), így próbálják átvészelni a válság időszakát, illetve követni a piaci változásokat.

Míg a fuvarozás és a hozzá szorosabban kapcsolódó rakománykezelési szolgáltatások terén a válság hatása 2009 első felében jelentkezett, addig a raktározási tevékenységeknél a hanyatlás már 2008-ban elkezdődött. Részben ennek is köszönhető, hogy ezen a területen az árak stabilizálódása, illetve emelkedése is előbb elindulhatott.

Az elmúlt négy évet figyelembe véve összességében mindhárom területre emelkedő tendencia jellemző.

6. ábra

A közúti áruszállítás, a raktározás és a rakománykezelés árindexei Magyarországon, 2007–2010 (2006=100)

1.1. Raktározás, tárolás

A raktározás, tárolási szolgáltatások tekintetében a működő vállalatok számának nemzetgazdasági szintű részaránya 2008-ban mindössze 0,1%-os volt, a nettó árbevétel arány, illetve a GDP-ből való részesedés ennél jóval magasabb, 0,4, illetve 0,5%-os. Tehát koncentrált és hatékony termelés jellemzi a területet.

A raktározási szolgáltatások árváltozásának megfigyelésénél leginkább az egységértékmódszer, illetve a reprezentatívnak tekintett szerződések árazása alkalmazható. Ez utóbbi valós tranzakciós árakat tartalmaz, ahol a szerződés megkötésekor, vagy megújításakor rögzítik az alku során meghatározott árakat a teljes időtartamra vonatkozóan, illetve hosszabb távú keretszerződés esetén a szerződés feltételrendszere alapján változhatnak az árak az egyes megfigyelési időszakokban.

Fontos ármeghatározó tényező az elhelyezendő áru raktárigénye, tehát jelentősen befolyásolhatja az árak alakulását az áru típusa, mennyisége, a raktározás időtartama, illetve hogy a raktár-épület földrajzilag hol helyezkedik el és milyen infrastrukturális jellemzőkkel bír.

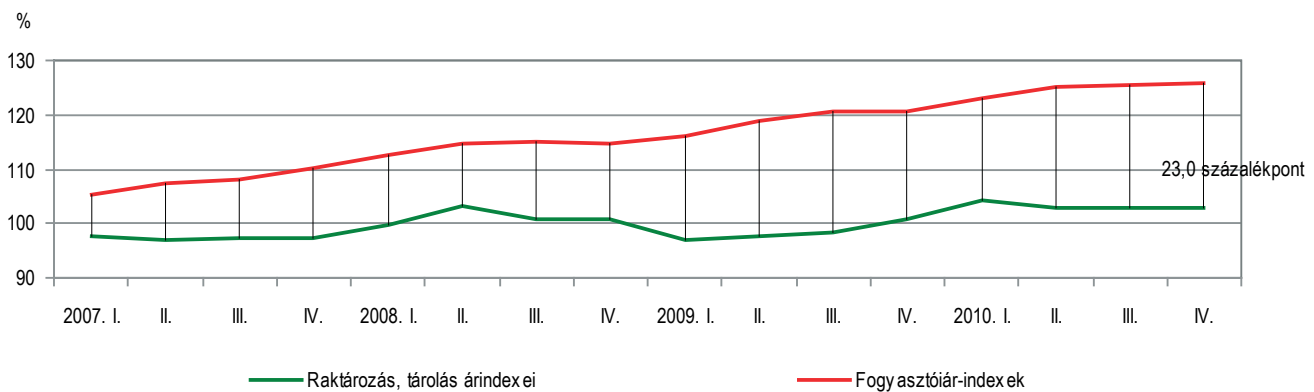
A piaci részesedést figyelembe véve kiemelkedő szerepük van a folyékony és gáznemű áruk tárolásával, azon belül is a gáztárolással foglalkozó vállalatoknak. Speciális szolgáltatónak számítanak még a hűtőházak, illetve a gabonátárolók, az árváltozás szempontjából azonban összességében már kevésbé meghatározóak. Ezen felül a speciális elhelyezést nem igénylő terméktípusok tárolása nincs további kategóriákra bontva, így az e területen jelen lévő vállalatok száma, illetve árbevétel tömege már jelentősebb, éppen ezért a raktározási, tárolási szolgáltatások árainak együttes alakulásában is fontos szerepük van.

Kibocsátásiár-indexek, 2007–2010

A raktározási, tárolási szolgáltatások árindexe az elmúlt négy év tekintetében jóval az infláció alatt mozgott, 2010 negyedik negyedévére mindössze 3%-kal haladta meg a 2006-os átlagot.

7. ábra

A raktározás, tárolás árindexei és a fogyasztóiár-index alakulása Magyarországon, 2007–2010
(2006=100)

Az árak 2007 első negyedévében a megelőző évhez viszonyítva 2,3%-kal voltak alacsonyabbak, míg az év hátralévő részében jelentősebb árváltozás már nem történt.

2008 első felében a raktározási szolgáltatások árai alacsonyabb bázisérték mellett, de az inflációval közel azonos ütemben emelkedtek egészen a második negyedévéig, amikor a növekedés elérte a 3,3%-ot. Innentől fokozatos, de erőteljes árcsökkenés indult el, amelynek következtében a kibocsátási árak 2009 első negyedévére 2,2%-kal voltak alacsonyabbak, mint a 2006. évi átlagos érték, tehát az árindexek a két évvel korábbi szintig csökkentek.

2009 folyamán a raktározás, tárolási szolgáltatások árai ismét emelkedtek, 2010 első negyed-évére 4,1%-os volt az áremelkedés, ezt követően azonban jelentősebb árváltozás az év során már nem történt.

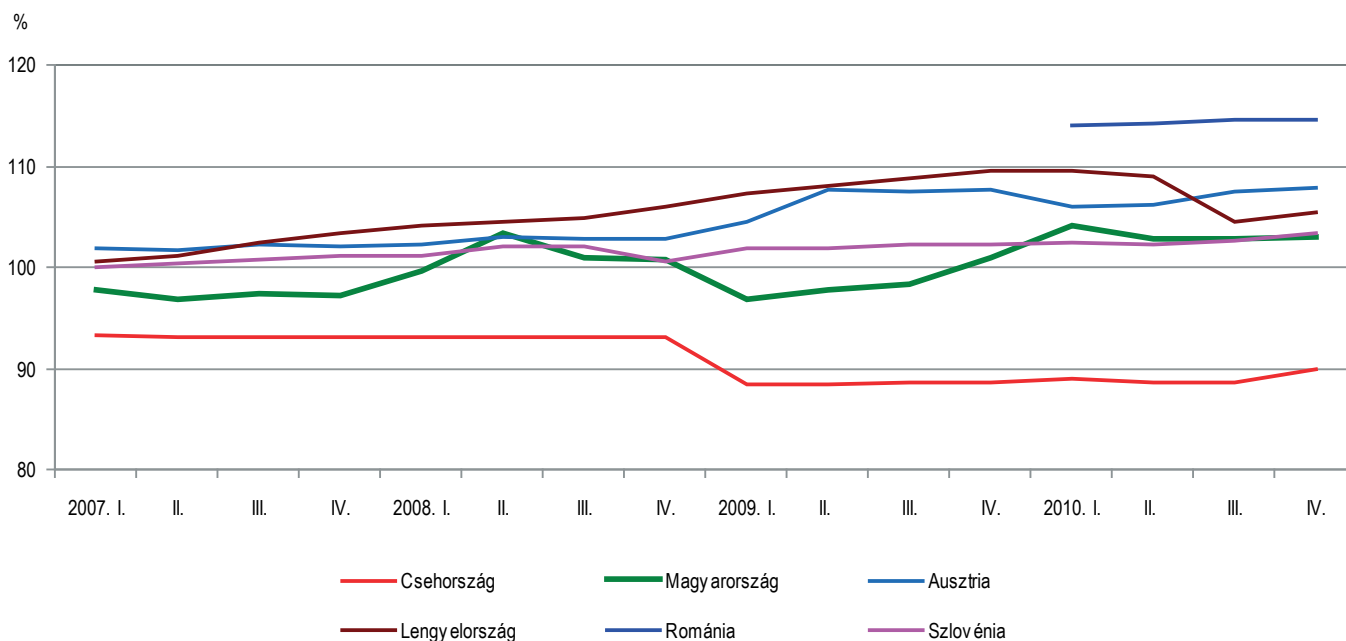
Az elmúlt négy évben a válság hatása ezen tevékenységeknél is végigkövethető. Mivel a vállalatok jelentős része leginkább a humánerőforrás-gazdálkodás, valamint a logisztika költségein tud spórolni, ezért a raktározás, tárolás területén jelentős piacbefolyásolási tényező a megbízói oldal igénye, elvárása. Ennek következtében az utóbbi időben a szolgáltatások jellegében is jelentős változások indultak el. Folyamatos tendereztetés jellemzi a piacot, folyamatos a piacvizsgálat, az igényfelmérés a már megkötött szerződések tekintetében is, ami az árak folyamatos mozgását eredményezi. Emellett a megbízói elvárás jellemzően a hozzáadott szolgáltatások (pl. komissiózás, csomagolás) igénybevétele felé tolódik el, amelyek fokozatosan beépülnek a raktározás, tárolás tevékenységi körébe.

Kitekintés Európába

Az EU számára eddig 17 ország tette publikálhatóvá raktározási-, tárolásiár-indexeit. Ezek közül Magyarország számára különösen a környező országok piacán bekövetkezett árváltozás lehet érdekes.

8. ábra

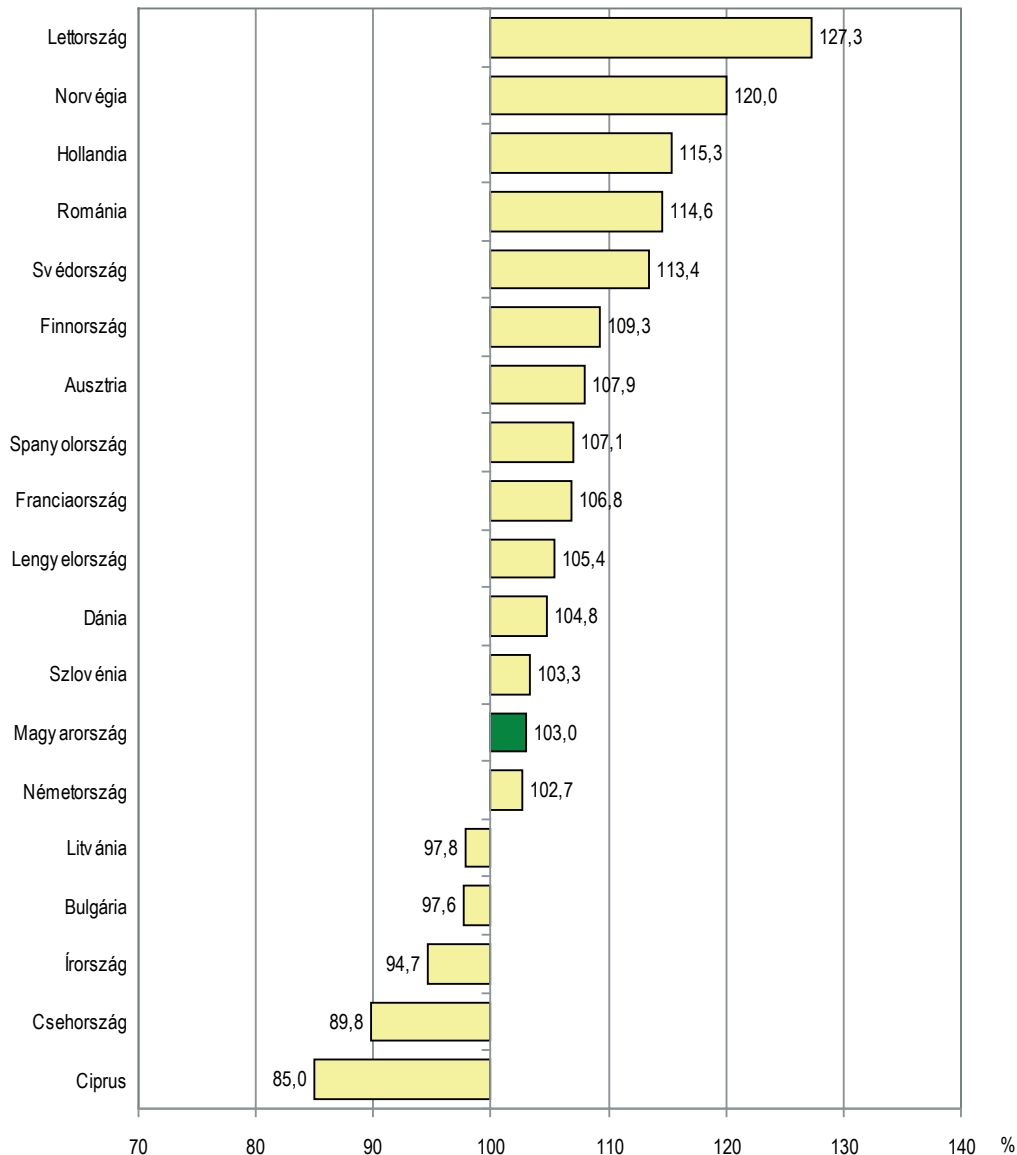
A raktározás, tárolás árindexeinek alakulása Magyarországon és a környező országokban, 2007–2010
(2006=100)

Hazánkban a raktározás, tárolási szolgáltatások árai az elmúlt négy év tekintetében hasonló módon alakultak, mint a szomszédos országokban. 2007 első negyedévében egyedül Csehország árindexei voltak alacsonyabbak, 4,3 százalékponttal, ami 6,6%-os visszaesés a megelőző év átlagához képest. Az ottani raktározási árak azonban még 2010 végére sem érték el a 2006-os bázis-időszaki értékeket.

Néhány ország csak később kezdte el az adatgyűjtést, illetve adatszolgáltatást, például Románia adatai is csupán 2010 elejétől állnak rendelkezésre.

**A raktározás, tárolás árindexei néhány európai országban 2010 IV. negyedévében
(2006=100)**

Összességében megállapítható, hogy a többi európai országhoz viszonyítva a magyarországi raktározási tevékenység piaci árait jóval lassúbb árnövekedés jellemezte. A legmarkánsabb, 27%-ot meghaladó áremelkedés a 2006-os éves átlaghoz képest 2010 negyedik negyedévében Lettországban volt. A vele szomszédos Litvániában viszont ezzel ellentétben ugyanezen időintervallum tekintetében mindössze 2%-os árcsökkenés következett be, az árak alakulására tehát alapvetően a földrajzi elhelyezkedésen kívüli egyéb tényezők hatottak.

1.2. Rakománykezelés (5224)

Az STS-rendelet második körébe tartozó szolgáltatási területek közül mind a vállalatok száma, mind az árbevétel tekintetében nemzetgazdasági szinten a rakománykezelési szolgáltatások részaránya a legalacsonyabb. A 2008-as adatok alapján a működő vállalatoknak mindössze 0,04%-a tevékenykedett ezen a piacon, amelyek nemzetgazdasági szintű árbevétele és GDP-részaránya csak kissé haladta meg ezt az értéket (0,01 és 0,02 százalékponttal).

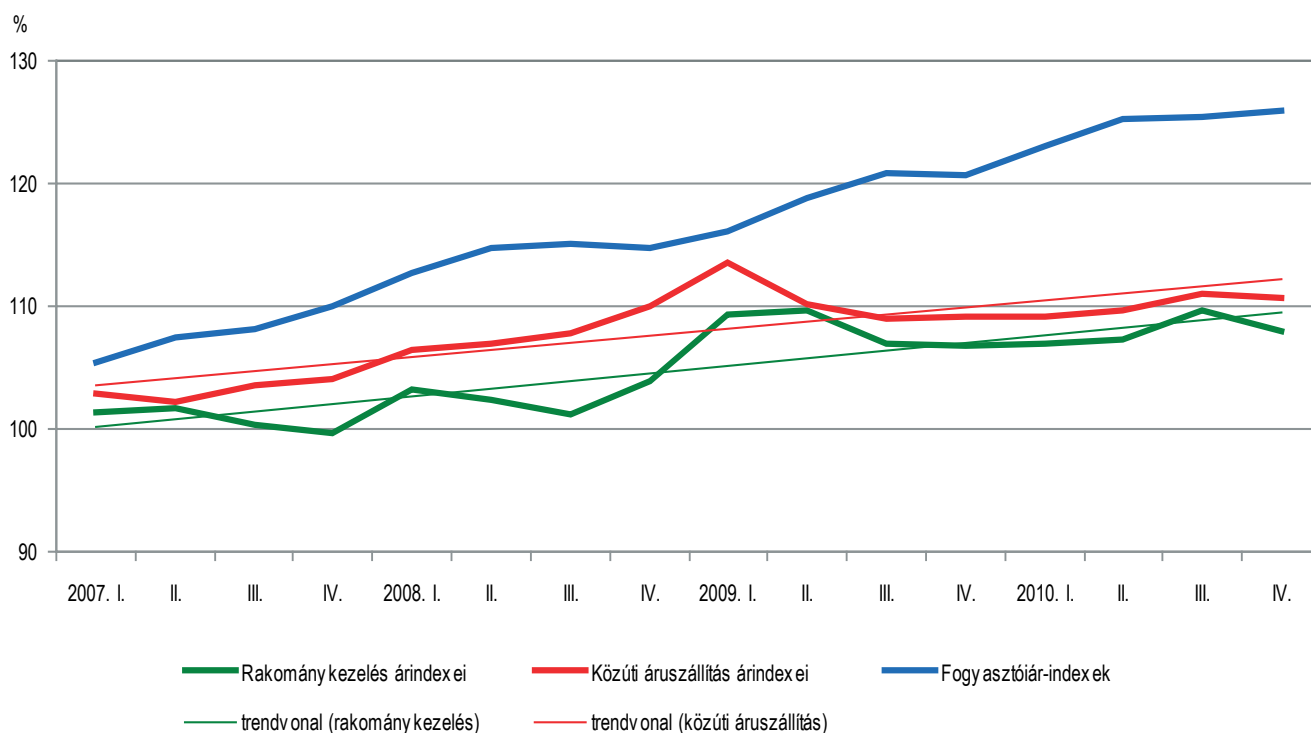
A rakománykezelési szolgáltatások ármegefigyelése szempontjából az árazási módszerek közül leginkább az egységértékmódszer, valamint a munkaidő-ráfordításon alapuló árazás alkalmazható. A legjellemzőbb ármegehatározó tényezők pedig az átrakodott termékek jellege, súlya, mennyisége, a szállítóeszköz típusa és a munkavégzés körülményei (vagyis hogy a rakodás kézi erővel, vagy gépi eszközzel történik-e).

A rakománykezelés szoros kapcsolatban áll a közúti áruszállítási szolgáltatásokkal, mivel a különféle szállítási eszközök közti átrakodási tevékenységeket foglalja magába – tehát a vasúti, a közúti, a vízi, valamint a légi teherszállítási eszközök közti direkt rakodási szolgáltatások összességét jelenti. Az árak alakulását ily módon – a raktározási tevékenységekhez hasonlóan – a rakománykezelésnél is jelentősen befolyásolja a megbízói oldal igénye. (Például az, hogy az adott időszakban a termelő vállalatok milyen eszközzel és hány elosztón keresztül szállítanak, illetve hogy mennyire éri meg kombinálni a különböző szállítási módokat.)

Ezek alapján nem meglepő, hogy a két terület kibocsátási árainak időszora az elmúlt négy évben szinte párhuzamosan halad egymás mellett.

10. ábra

A rakománykezelés és a közúti áruszállítás árindexei, valamint a fogyasztóiár-index alakulása Magyarországon, 2007–2010 (2006=100)

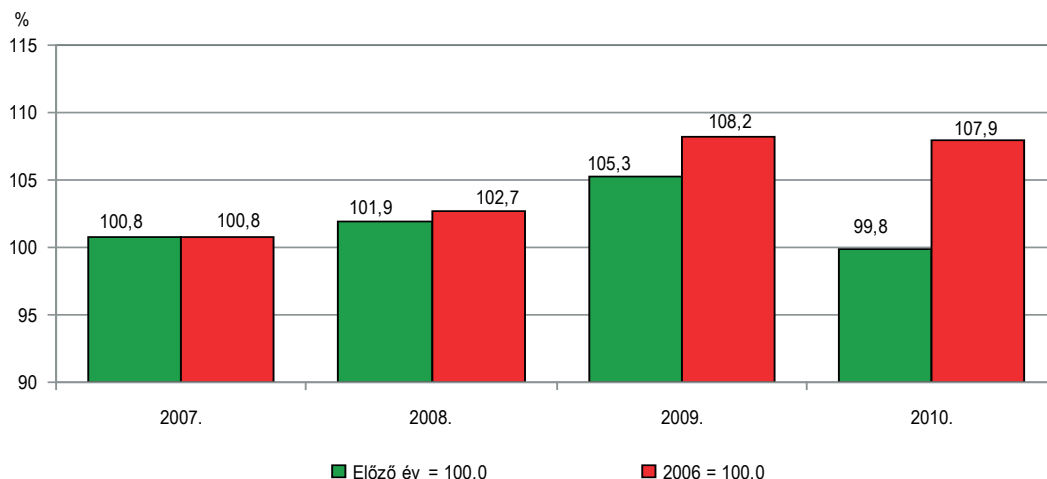

Kibocsátásiár-indexek, 2007–2010

Az elmúlt négy évet tekintve a rakománykezelési szolgáltatások árváltozását lépcsőzetes mozgás jellemzi. Az év eleji áremelést év közben némi csökkenés követi, tehát a szolgáltatók várakozása a tényleges piaci mechanizmushoz képest lényegesen optimistább.

Éves szinten fokozatos áremelkedés figyelhető meg, mindössze 2010-ben csökkentek a rakománykezelés árai, az előző évhez képest 0,2%-kal, ami 2006-hoz viszonyítottan még mindig 7,9%-os áremelkedést jelent.

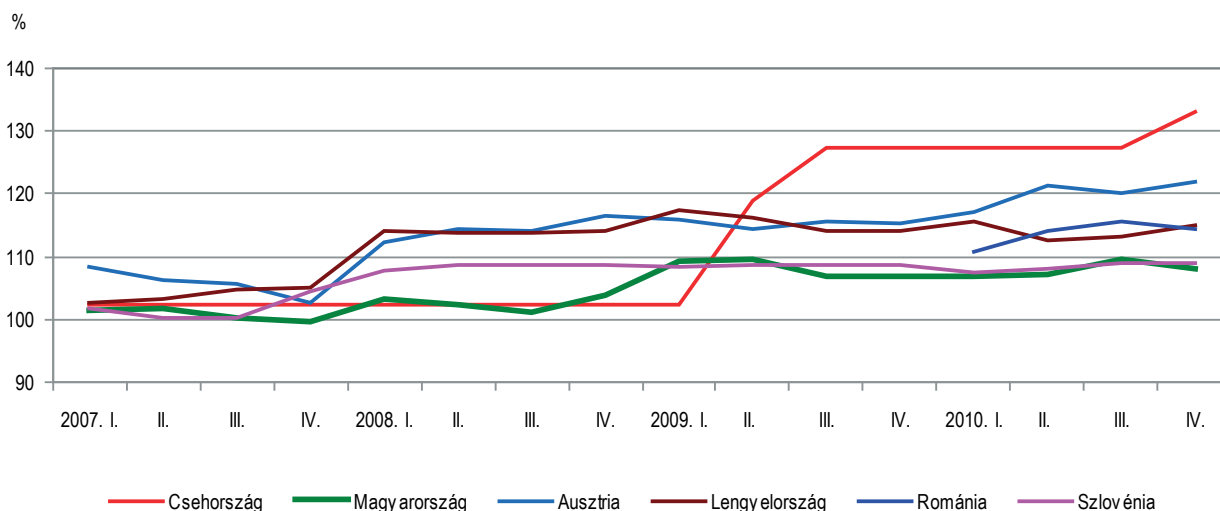
A rakománykezelés éves árváltozása Magyarországon, 2007–2010

Kitekintés Európába

Uniós szinten a rakománykezelés területén Magyarországgal együtt jelenleg összesen húsz ország adatsora áll rendelkezésre. A környező országok tekintetében hazánk a raktározási szolgáltatásokhoz hasonlóan a rakománykezelés területén is hasonló pozíciót foglal el.

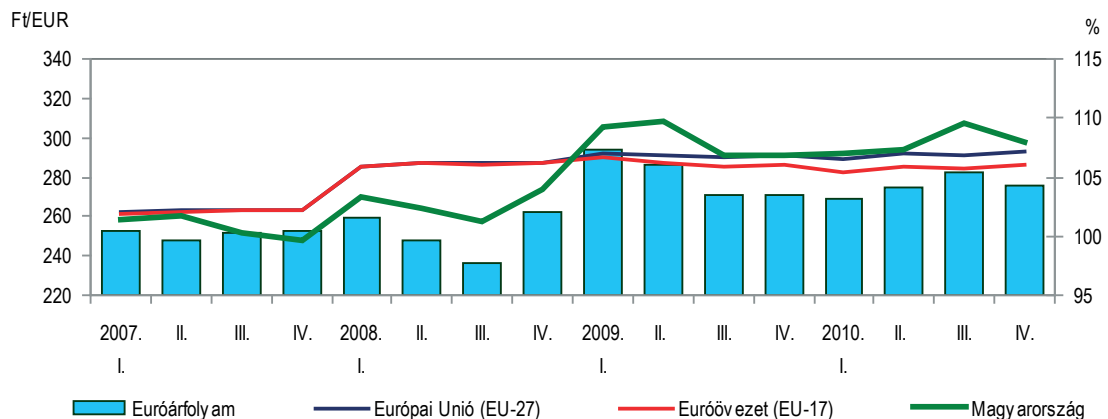
A rakománykezelés árindexeinek alakulása Magyarországon és a környező országokban, 2007–2010 (2006=100)

A rakománykezelés területén 2007-től egészen 2008 végéig az árváltozás Magyarországon hasonló mértékű volt, mint Csehországban. Ezt követően 2009 elején Csehországban régiós szinten is nagyméretű árnövekedés ment végbe, egy év alatt közel 25%-kal emelkedtek a rakománykezelési árak. Így 2009-től a régió országai közül Magyarország, valamint Szlovénia árainak növekedési üteme volt a legalacsonyabb.

Az EU aggregált árindexeire vonatkozóan összességében megfigyelhető, hogy a hazai rakománykezelési árakban bekövetkezett ingadozást az euró árfolyamának alakulása jelentős mértékben befolyásolta.

A rakománykezelés árindexei Magyarországon és az EU-ban az euróárfolyam tükrében, 2007–2010 (2006=100)

A vizsgált időszak uniós szintű, valamint az euróövezethez tartozó tagállamok összesített árindexei az árak hasonló, egyenletes változását mutatják (a ciklus végén kimutatható eltérés mértéke 1%-on belüli).

Ehhez a tendenciához képest a magyarországi rakománykezelési árak a 2006-os bázishoz képest nagyobb intervallumon belül mozognak, az eltérések pedig jól követik az euró árfolyamában bekövetkezett változásokat, a növekedést, illetve csökkenést.

2. „M” nemzetgazdasági ág – Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység

A szolgáltatási kibocsátási árak indexeinek előállítását meghatározó jogszabály a megfigyelésbe bevont TEÁOR'08 szerinti „M” nemzetgazdasági ágba tartozó szakmai, tudományos, műszaki tevékenységek esetében a szakágazat szintű tevékenységeket magasabb szintű aggregátumokba tömöríti, és ezekre az aggregátumokra vonatkozóan írja elő az árindex előállításának kötelezettségét.

2.1. Jogi, számviteli, adószakértői tevékenység; üzletviteli tanácsadás

A jogi tevékenységre vonatkozó szolgáltatási kibocsátási árak indexeit a számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenységgel és az üzletviteli tanácsadással összevontan kell előállítani.

A TEÁOR'08 tevékenységi nomenklatúra alapján a 69_702-es kódon összevont szolgáltatáscsoportban¹⁴ a rendelkezésre álló 2008-as adatok szerint a működő vállalkozások száma több mint 50 ezer volt, ami 7,5%-os részarányt jelent az összes működő gazdasági szervezetten belül. Ebből a szempontból abszolút értékben és arányában is a legnagyobb tevékenységi csoportot jelenti a rendelet által előírt, megfigyelésre kijelölt szolgáltatási területek körében.

Ez a számosságát tekintve jelentős kategória a 2008-as nemzetgazdasági szintű árbevételnek az 1,8%-át állította elő, a szellemi tevékenységekre jellemző magasabb hozzáadott érték révén pedig a GDP-nek már a 2,4%-át adta.

A teljesítményadatokból származó – a vállalkozások számának arányához viszonyított – kisebb részesedést az 5 főnél kevesebbet foglalkoztató szervezetek dominanciája okozza, amelyek több mint 90%-os arányban vannak jelen mindhárom területen.

A három tevékenységi kör abból a szempontból is hasonló, hogy az egyedi, egymással össze nem hasonlítható ügyekben nyújtott jogi, számviteli (pl. könyvvizsgálói, adótanácsadói), üzletvite-

¹⁴A TEÁOR'08 69_702 szolgáltatáscsoport elemei: 6910 Jogi tevékenység, 6920 Számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység, 702 Üzletviteli tanácsadás.

li tanácsadás keretében nyújtott szolgáltatások ármegfigyelésére a konkrét ügyek sokfélesége következtében elsősorban a munkaidőn alapuló árazási módszer (napi- és óradíjak megfigyelése) bizonyul a legalkalmasabbnak.

Az egyedi jellegű ügyekkel kapcsolatos tanácsadási szolgáltatások mellett a 69_702-es körbe tartozó tevékenységeknek olyan elemei is vannak, amelyek időszakonként (pl. havonta) ismétlődnek. Ennek megfelelően az árazási módszerek közül a szerződések árazása (pl. forint/hó mértékegységgel), illetve az ismétlődő szolgáltatások tranzakciós árainak megfigyelése is előfordul (pl. a bérszámfejtésnél forint/fő/hó mértékegységgel).

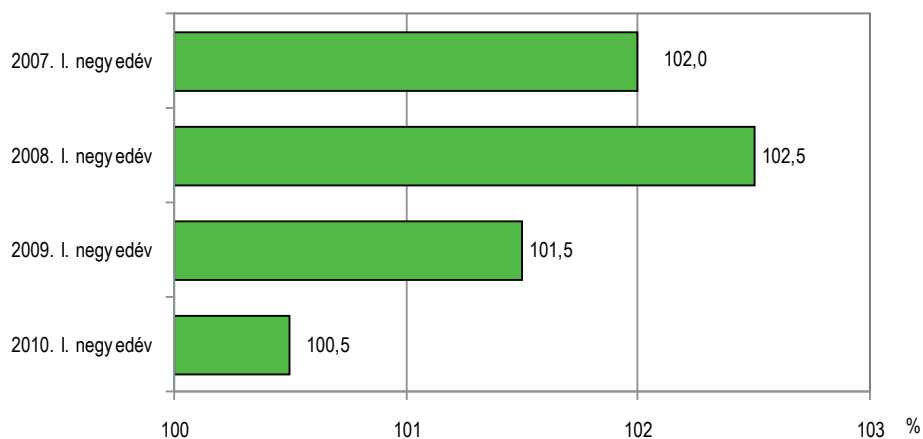
A 69_702-es tevékenységi kör legfontosabb ár-, illetve díjmeghatározó tényezői a munkatársak szakmai tapasztalata, nyelvtudása, a konkrét eset jellege, bonyolultsága.

Kibocsátásiár-indexek, 2007–2010

A jogi, számviteli, üzletviteli tanácsadási tevékenység összetett árindexének 2007 első negyed-étől számított időszora jellemzően az egyes évek első negyedében mutat emelkedést, ami a megfigyelt óra-, illetve napidíjak, valamint szerződéses árak év eleji átárazására, majd éven belüli viszonylagos állandóságára utal.

14. ábra

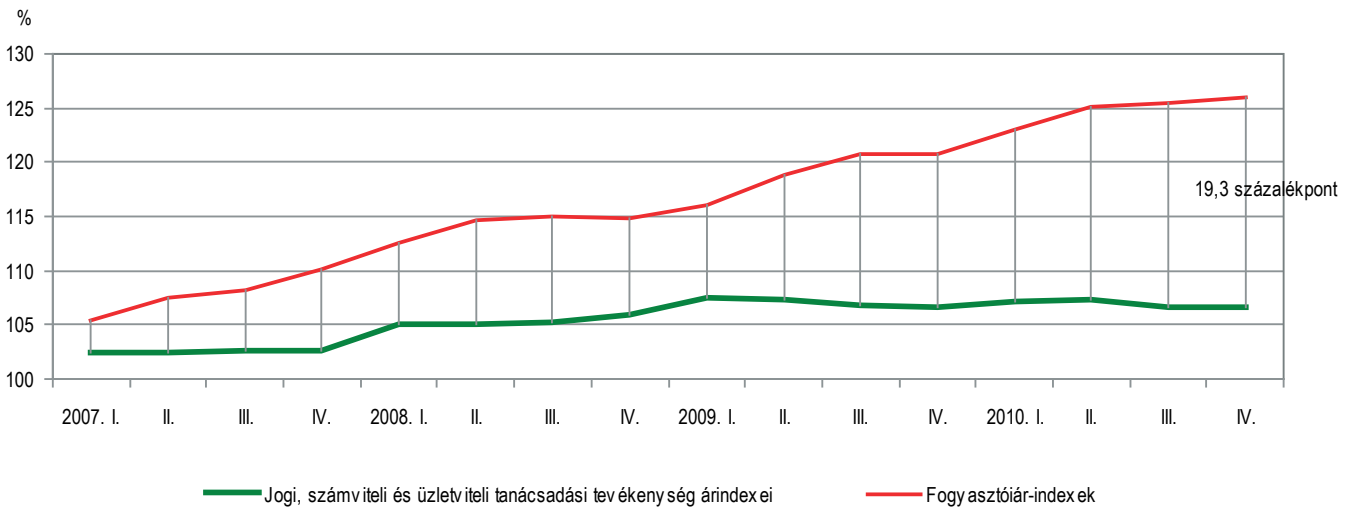
A jogi, számviteli és üzletviteli tanácsadási tevékenység árindexei Magyarországon a 2007–2010-es időszak I. negyedéiben (előző év IV. negyedév=100)

Az első negyedévi növekedés mértéke 2007, illetve 2008 elején 2–2,5% körül alakult az előző év utolsó negyedéhez viszonyítva, ami 2009 elejére 1,5%-osra mérséklődött. Az utóbbi – a 2008 végén, 2009 elején kibontakozó válság ellenére mutatkozó – szerény mértékű növekedésben valószínűleg kevésbé a díjak konkrét emelése, inkább az játszhat szerepet, hogy a jelentett árada-tok egyre nagyobb számban, belföldi és export viszonylatban is euróban érkeznek, amelyeket a KSH az indexszámítás előtt forintra számít át az MNB negyedéves árfolyama alapján, ami a vizsgált 2007-2010-es időszakban éppen 2009 első negyedében volt a legmagasabb. A 2010 elején mért 0,5%-os növekedés már inkább stagnálásként értelmezhető.

A 2006-hoz viszonyított árindexidősor szintén 2009 elején érte el a legmagasabb értéket (7,5%), az ezt követő fokozatos csökkenés következtében 2009 utolsó negyedében 6,6%-ra mérséklődött, és a vizsgált időszak végére (2010. negyedik negyedév) is ezen a szinten stabilizálódott (6,7%). Ez az érték jóval – közel 20 százalékponttal – alatta marad az infláció esetében mért emelkedésnek, amely 2010 végére már 26%-kal haladta meg a 2006. évi értéket Magyarországon.

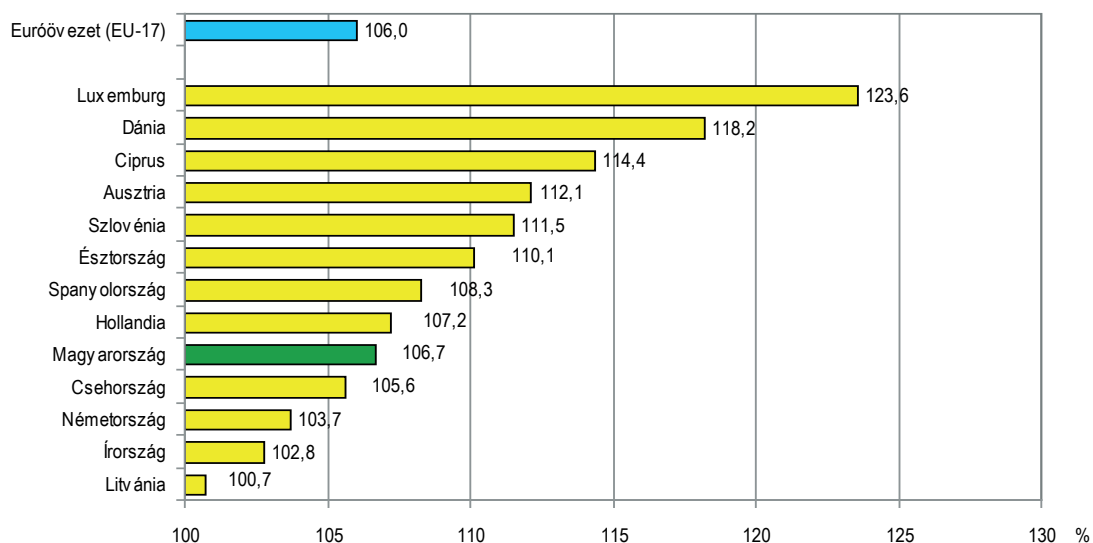
A jogi, számviteli és üzletviteli tanácsadási tevékenység árindexei Magyarországon a fogyasztóiár-index alakulásával összehasonlítva (2006=100)

Kitekintés Európába

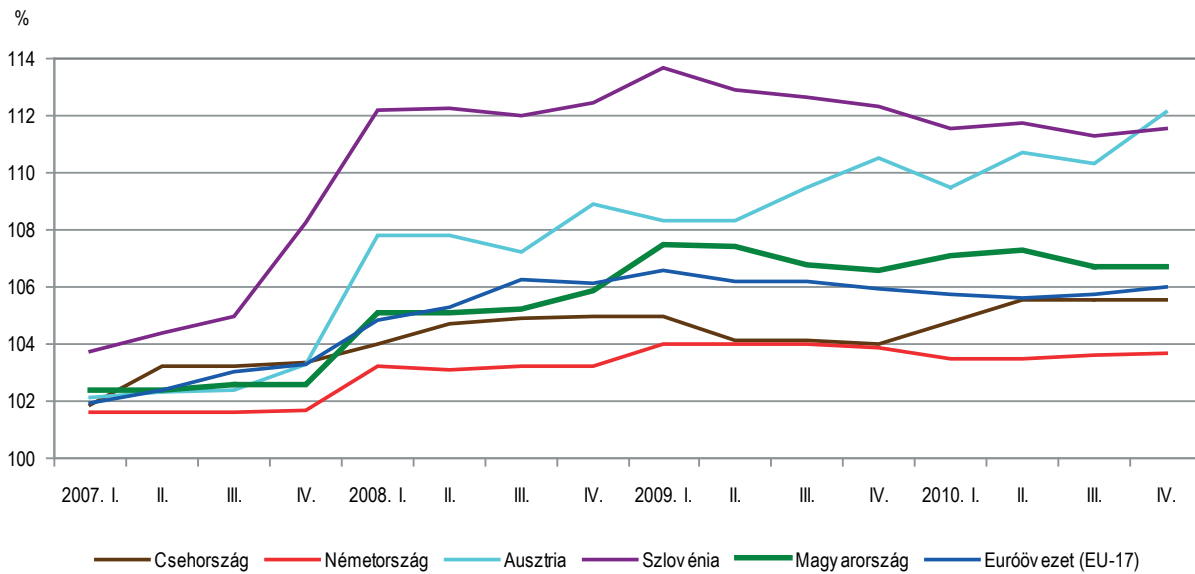
A kiadvány készítésének időszakában az EU 27 tagállamának több mint fele még nem bocsátotta rendelkezésre a 69_702-es tevékenységi körre vonatkozó árindexidősort, így a magyarországi indexeket az EU-27-re vonatkozó aggregált értékek helyett egyelőre csak az euróövezet (EU-17) összesített adatsorához tudjuk viszonyítani, amely 2010 végére 6%-os növekedést ért el a 2006. évi bázisidőszaki értékhez képest. Ezt mindössze 0,7 százalékponttal haladta meg a magyarországi érték, miközben a rendelkezésre álló régióbeli országok közül Szlovénia árindexe 5,5, Ausztriáé pedig már 6,1 százalékponttal volt magasabb az EU-17 aggregált adatánál, szemben például Csehországgal vagy a súlyánál fogva jelentős Németországgal, amelyeknek a vizsgált időszak végi értékei 0,4, illetve 2,3 százalékponttal maradtak alatta az euróövezet összesített indexének.

A jogi, számviteli, üzletviteli tanácsadási tevékenység árindexei az EU-ban 2010. IV. negyedévében (2006=100)

Az említett országok 69_702-es tevékenységére vonatkozó teljes 2007–2010-es idősort a hazai idősorhoz viszonyítva megállapítható, hogy a magyarországi árindexek illeszkednek az európai adatsorokba.

A jogi, számviteli és üzletviteli tanácsadási tevékenység árindexei Magyarországon és az EU-ban (2006=100)

2.2. Mérnöki és építészmérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés

Az STS-rendelet alapján TESZOR'08 2 számjegyen publikálandó 71-es ágazat¹⁵ árindexei aggregált mutatók, amelyeket két terület, a mérnöki, építészmérnöki szolgáltatások, valamint a műszaki vizsgálat, elemzés összevonásával kapunk.

Számosságát tekintve az e területen működő vállalatok 3,5%-os nemzetgazdasági szintű részaránya jelentősnek mondható, ennek nagyobb, 3% körüli részét a mérnöki szolgáltatásokkal foglalkozó cégek teszik ki. Az ágazat nettó árbevétele aránya ennél alacsonyabb, 1% körüli, GDP-részaránya viszont – a többi kreatív tevékenységgel jellemezhető ágazathoz hasonlóan – az árbevétele arányánál magasabb: 1,3%.

Az ármegfigyelés szempontjából érdemes különválasztani a mérnöki szolgáltatásokat a műszaki vizsgálattól. Ahogy az egyes tevékenységek sajátosságai, úgy az árakat befolyásoló tényezők is eltérőek. A mérnöki, építészmérnöki tevékenységeknél a szolgáltatások egységára leginkább a munkaidő-ráfordítás megfigyelésén keresztül értelmezhető. Az ár elsősorban a téma jellegétől, a szakértők képzettségétől és szakmai tapasztalatától, valamint a partner piaci pozíciójától függ. Ezzel szemben a műszaki vizsgálat, elemzés területére jellemzőbb az egységérték módszer alkalmazása, illetve az ismétlődő szolgáltatások kiemélése. Az árak alakulását alapvetően maga a vizsgált tárgy, az alkalmazott technológia, a tételek mennyisége, súlya és egyéb fizikai paraméterei határozzák meg.

Emellett míg a műszaki vizsgálat, elemzés szolgáltatásait a piac lényegében egész évben folyamatosan igénybe veszi, illetve az árak számos szolgáltatásfajtánál hatóságilag meghatározottak, addig a mérnöki, építészmérnöki tevékenységek bizonyos köre szoros kapcsolatban áll az építőipar beruházói és kivitelezői munkálatainak ütemezésével és árazásával.

Kibocsátásiár-indexek, 2007–2010

A mérnöki tevékenységek, műszaki vizsgálat, elemzés árai az elmúlt négy év tekintetében összességében egyenletes, lassú növekedést mutatnak.

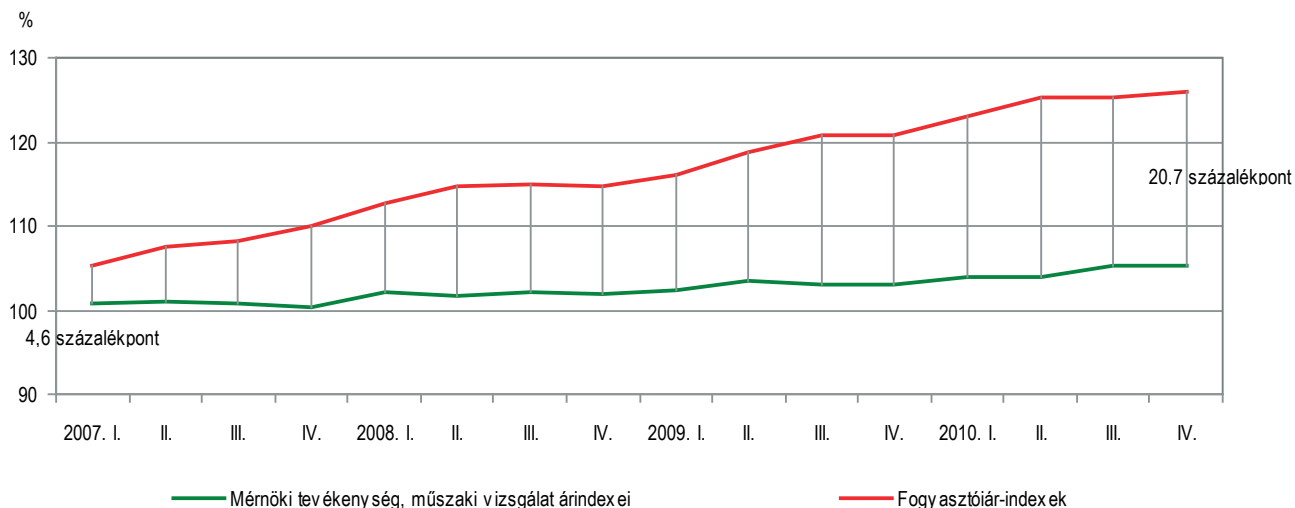
Az árak 2007 első negyedévében éppen hogy meghaladták az előző év átlagát, majd az időszak kezdetére jellemző stagnálást követően lassan növekedni kezdtek, azonban 2010 végén is alig 5%-kal voltak magasabbak, mint a 2006. évi bázisadatok. Ezzel párhuzamosan a fogyasztóiár-index 2007 elején már 4,6 százalékponttal haladta meg a mérnöki tevékenységek, műszaki vizs-

¹⁵TEÁOR'08: 71 Mérnöki és építészmérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés; 711 Mérnöki és építészmérnöki tevékenység, műszaki vizsgálat, elemzés; 712 Műszaki vizsgálat, elemzés.

gálat aggregált árindexét, a különbség 2010 végére elérte a 20 százalékpontot. Az ágazat árainak növekedési üteme tehát a többi szolgáltatáshoz hasonlóan, jóval az infláció alatti volt.

18. ábra

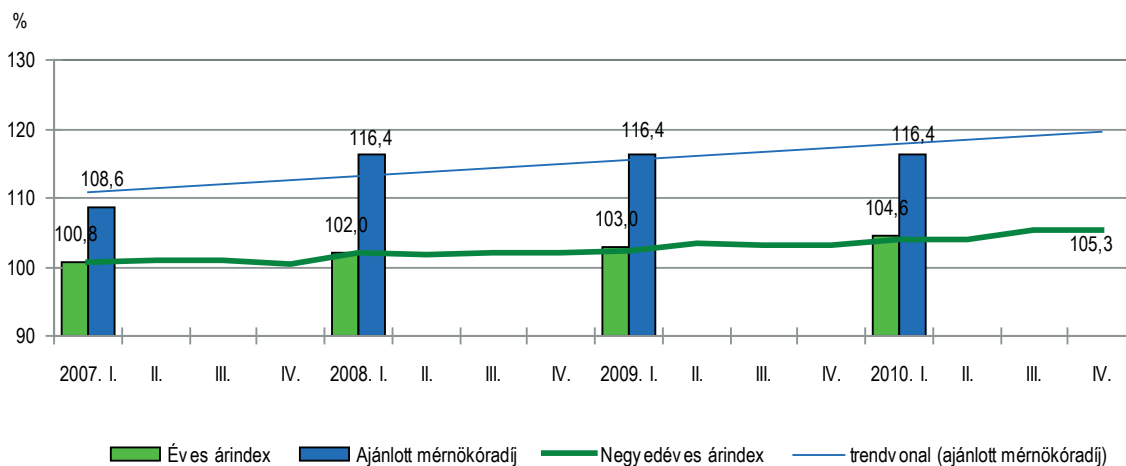
A mérnöki és építészmérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés árindexei és a fogyasztóiár-index alakulása Magyarországon, 2007–2010 (2006=100)

Az árindex megítélése szempontjából érdekes lehet még a Magyar Mérnöki Kamara által ajánlott – a különböző mérnök-kategóriákra vonatkozó – mérnökóradíjak alakulása is.

19. ábra

A mérnöki tevékenységek árindexe az ajánlott mérnökóradíj alakulása és a fogyasztóiár-index viszonylatában 2007–2010 (2006=100)

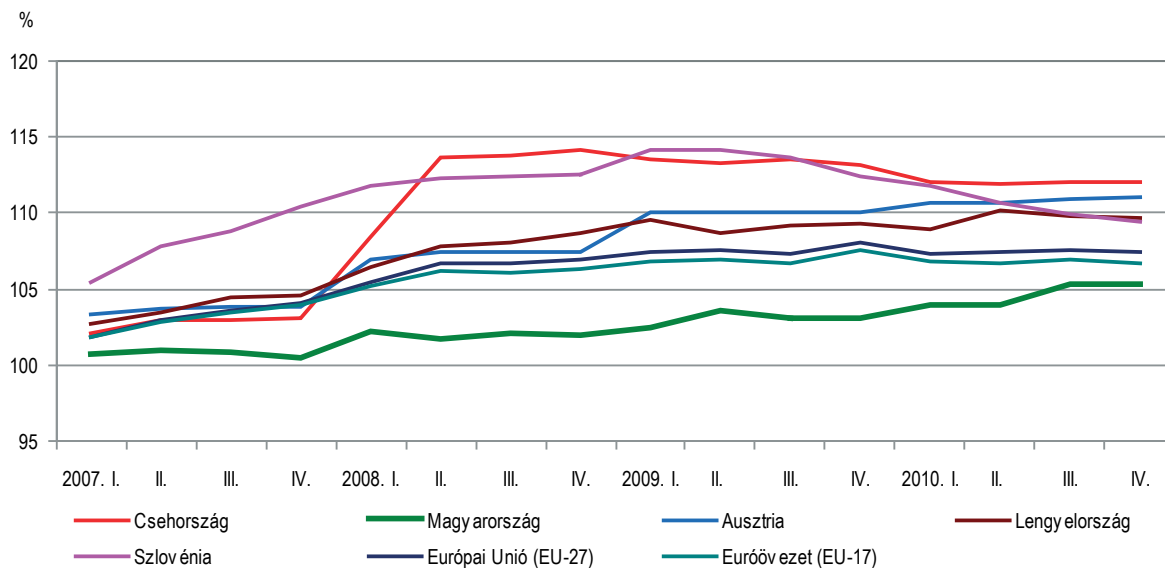
Ezen értékek a megfigyelt időszak első két évében összesen több mint 16%-kal emelkedtek, míg a KSH által számított mérnöki tevékenységek, műszaki vizsgálat aggregált árindexének növekedése a teljes négy év alatt együttesen alig haladta meg az 5%-ot a 2006. évi bázishoz viszonyítva. Megállapítható tehát, hogy ezen ajánlott díjakat az elhúzódó válság időszakában a szolgáltatóknak jellemzően nem sikerült érvényesíteniük, az infláció hatását nem tudták áthárítani az ügyfelekre.

Kitekintés Európába

Az árak lassú növekedési tendenciája uniós szinten is megfigyelhető. A mérnöki tevékenység, műszaki vizsgálat területén a kiadvány összeállításának időszakában 16 ország aggregált időso-ra állt rendelkezésre.

20. ábra

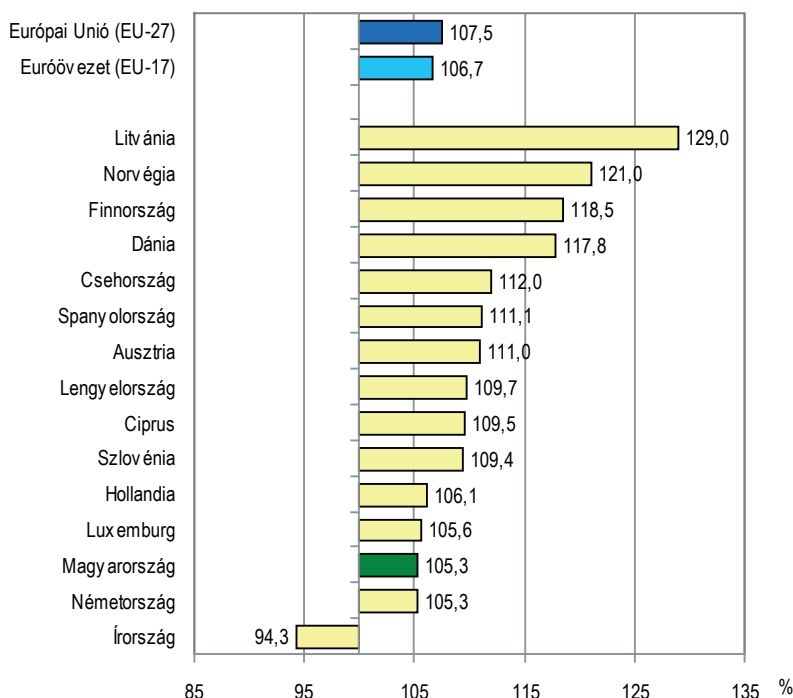
A mérnöki és építészmérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés árindexei az EU-ban, 2007–2010 (2006=100)

A mérnöki tevékenységek, műszaki vizsgálat hazai árindexei 2007 és 2010 között végig az uniós aggregátumok értékei alatt mozogtak, illetve a környező országokhoz viszonyítva szintén Magyarország árai változtak a legkisebb mértékben.

21. ábra

A mérnöki és építészmérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés árindexei néhány európai országban, 2010. IV. negyedév (2006=100)

2010 negyedik negyedévében Magyarország árindexe ezen a területen a 2006-os évhez képest Németországgal azonos volt, mértéke viszont a legtöbb tagállam árindexéhez képest a pozitív tartományban a legalacsonyabb. Írország az egyetlen, ahol ugyanezen időintervallum alatt csökkent az árak, 2006-hoz viszonyítottan közel 6%-kal.

A legnagyobb árnövekedés Litvániában volt, ahol a mérnöki tevékenységek árváltozásai majdnem 30%-kal haladták meg a 2006. évi átlagos értéket.

2.3. Reklám, piackutatás

A rendelet által az ármegfigyelésbe bevont reklám-, valamint piac- és közvélemény-kutatási tevékenységet¹⁶ több mint 7000 működő vállalkozás (az összes 1,1%-a) folytatott 2008-ban Magyarországon, a nemzetgazdasági szintű árbevétel 0,7, illetve a GDP 0,5%-át adva.

Az árbevételhez képest valamivel kisebb hozzáadottérték-arányt indokolhatja, hogy a reklámtevékenységek esetén a megvásárolt és az ügyfelek részére változatlan formában továbbértékesített médiafelületek révén jelentős a közvetített szolgáltatások szerepe, súlya, amely halmozódást eredményez az árbevételben.

A 73-as ágazatba tartozó tevékenységek ármegfigyelését a szolgáltatásokra általában jellemző egyediség mellett tovább nehezíti, hogy az ezen a területen nyújtott szolgáltatások kisebb hányadát teszik ki az óra-, illetve a napidíjak segítségével megfigyelhető kreatív tevékenységek, a nagyobb súlyt az egymással össze nem hasonlítható, a külön-külön jobban megfigyelhető elemekre nehezebben bontható, komplex médiakampányok, illetve piackutatási projektek jelentik, amelyekre nem jellemző, hogy azonos tartalommal, paraméterekkel ismétlődnének egyik időszakról a másikra.

A nemzetközileg ajánlott hét árazási módszer közül ilyen esetekben elsősorban az ún. modellárazás lehet alkalmas az árváltozás megfigyelésére, amelynek lényege, hogy reprezentáns szolgáltatásként vagy egy korábban már értékesített, vagy egy fiktív módon összeállított jellemző szolgáltatást szükséges újra és újra beárazni, mintha azt az egyes időszakokban ismételten értékesítené a szolgáltatásnyújtó. A modellárazás módszerének alkalmazásával meghatározott áradatok nem nyerhetőek ki közvetlenül a vállalati nyilvántartásból, előállításuk további körültekintést igényel az adatszolgáltató részéről, hiszen komplex szolgáltatások esetén egyik időszakról a másikra valamennyi alkotóelemet újra be kell árazni, minőségi változás esetén pedig a reprezentáns szolgáltatás paramétereit is frissíteni szükséges.

Magyarországon a reklám- és médiaügynöki tevékenység árainak az idő- és költségigényesebb – ugyanakkor pontosabb – modellárazás módszerével történő megfigyelésében a legnagyobb médiaügynökségeket tömörítő szakmai szervezet, a Magyarországi Kommunikációs Ügynökségek Szövetsége (MAKSZ) is közreműködik, amelynek keretében a KSH-val közösen kimunkált modellkampányokra 2009 első negyedétől a MAKSZ összesíti és küldi meg a hivatalnak a tagoktól gyűjtött árváltozásokat.

Kibocsátásiár-indexek, 2007–2010

A megfigyelt négyéves időszakban a reklám- és piackutatás tevékenység árváltozására 2008 második negyedévéig a növekedés volt jellemző, 2006-hoz képest ekkor érte el az áremelkedés a legmagasabb értéket (4,6%), amely azonban még így is több mint 10 százalékponttal elmaradt az infláció ugyanazon időszakban mért emelkedéséhez képest, hiszen ez utóbbi már közel 15%-kal haladta meg a 2006-os magyarországi értéket 2008 második negyedévére.

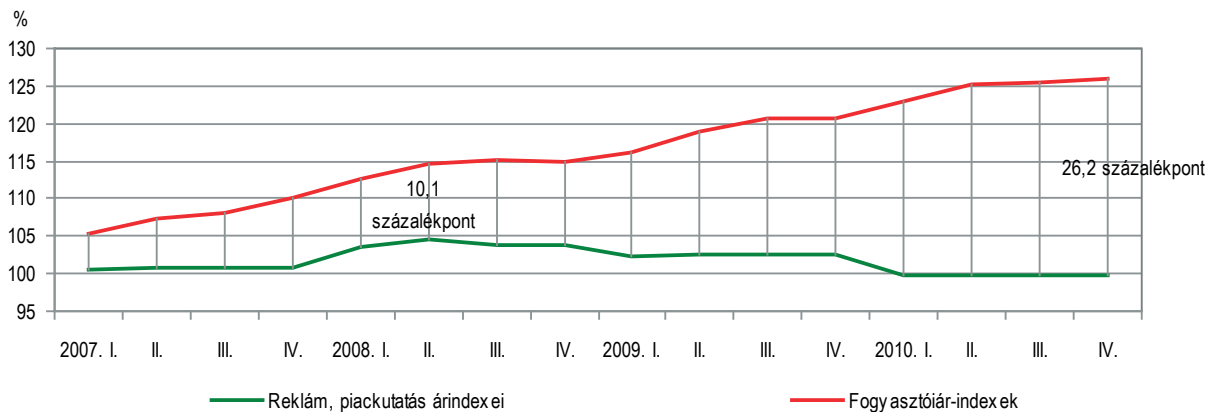
A 2008 őszen kezdődött válság igen jelentős mértékben érintette a szektort, ami az árváltozásban is megmutatkozik: 2008 második felétől kezdve csökkenő tendencia jellemzi az árak alakulását, az első negyedévekben nagyobb, éven belül kisebb mértékű visszaeséssel, amelynek hatására 2010 végére az árak nem érték el a 2006-os szintet sem, 0,2%-kal az alá csökkentek.

¹⁶TEÁOR'08 73: 7311 Reklámügynöki tevékenység, 7312 Médiareklám, 7320 Piac-, közvélemény-kutatás.

22. ábra

A reklám, piackutatás árindexei Magyarországon a fogyasztóiár-index alakulásával összehasonlítva (2006=100)

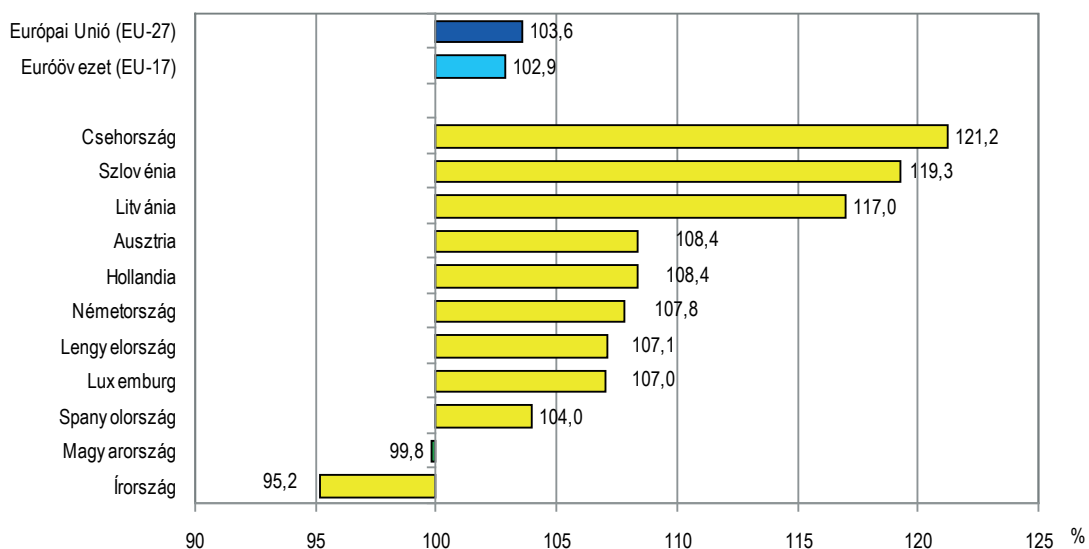

Kitekintés Európába

Az azonos, 2006-os bázishoz viszonyítva 2010 végére az EU-s országok rendelkezésre álló árindexei igen nagy szóródást mutattak: a vizsgált időszak végére 20% körüli árnövekedés történt Csehországban, Szlovéniában és Litvániában, nagyság szerint csökkenő sorrendben az országok következő csoportja (pl. Ausztria, Németország, Lengyelország) esetében mintegy 7–8%-os emelkedés volt megfigyelhető, miközben Magyarországon és Írországon az árak a 2006-os szintet sem érték el.

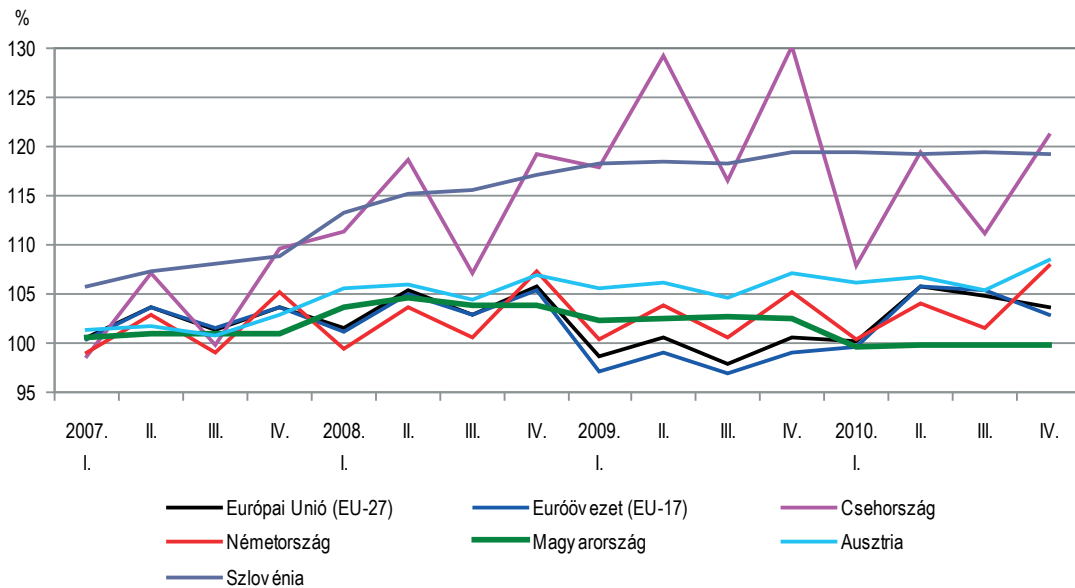
23. ábra

A reklám, piackutatás árindexei az EU-ban 2010. IV. negyedében (2006=100)

A 2007–2010-es árindexeket idősorban vizsgálva megállapítható, hogy az országok egy része (pl. Csehország, Ausztria, Németország) az árváltozást igen nagy éven belüli ingadozásokkal, másik csoportjuk (pl. Szlovénia, Magyarország) jóval kiegyenlítettebben érte el, ami például az ármegfigyelés különböző módszereinek alkalmazására utalhat.

A reklám, piackutatás árindexei Magyarországon és az EU-ban (2006=100)

3. „N” nemzetgazdasági ág – Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység

Az „N” nemzetgazdasági ágba sorolt adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységek közül a munkaerő-piaci szolgáltatás, a biztonsági, nyomozói tevékenység és a takarítás tartozik a szolgáltatási kibocsátási árak indexeinek előállítását meghatározó jogszabály által kijelölt megfigyelési körbe.

3.1. Munkaerő-piaci szolgáltatás

A munkaerő-piaci szolgáltatások¹⁷ három szakágzatba sorolhatók: munkaközvetítés, munkaerő-kölcsönzés és egyéb emberierőforrás-ellátás. A rendelkezésre álló, 2008-as adatok szerint Magyarországon az ágazatban működő vállalkozások száma meghaladta az 1100-at, ami a gazdasági szervezetek regiszterében nyilvántartott vállalkozások számának közel 0,2%-a. Ehhez viszonyítva az ágazat GDP-ből való 0,6%-os részesedése jelentősnek mondható, mértéke meghaladja a nemzetgazdasági szintű nettó ár-bevétel arány kétszeresét.

A munkaerő-piaci szolgáltatások jelentősége a rendszerváltás előtt csekély volt, napjainkban azonban a foglalkoztatás terén betöltött szerepe és piaci részesedése is meghatározó. Az ide sorolt tevékenységek mára már Magyarországon is letisztult, elfogadott és keresett szolgáltatássá nőttek ki magukat, speciális érdekképviseleti szervek megjelenésével.

A tevékenységre jellemző feltételrendszert tekintve fontos megkülönböztetni két alcsoportot: a munkaközvetítést és a munkaerő-kölcsönzést. Az a munkavállaló, aki munkaközvetítő iroda segítségével helyezkedik el, ugyanolyan pozíciót tölt be, mint bárki, akit a vállalat közvetlenül alkalmaz, tehát a fizetést az adott vállalatától kapja, és a munkaszerződés megkötése után a közvetítő irodával megszűnik a kapcsolata. Ezzel szemben az a munkavállaló, aki a kölcsönbeadó segítségével tölti be az állást, a munkavégzés teljes időtartama alatt tőle kapja a fizetést, és nem attól a vállalatától, ahol ténylegesen dolgozik. Ebből adódóan úgy a munkaközvetítésnél, mint a munkaerő-kölcsönzés területén – ahol a megbízó, illetve a kölcsönbevevő partnerek gyakran cserélődnek – nehéz azonos tartalmú, folyamatosan megfigyelhető és összehasonlítható árreprezentánsokat találni. Az ágazatra jellemző, hogy a munkaközvetítésből származó árbevétel aránya a korábbi évekhez képest kisebb, és a megbízók teljes körű szolgáltatást kérnek mellé. A tízéves múltra visszatekintő munkaerő-kölcsönzés terén viszont bővülés tapasztalható.

¹⁷TEÁOR'08: 78 Munkaerő-piaci szolgáltatás; 7810 Munkaközvetítés; 7820 Munkaerő-kölcsönzés; 7830 Egyéb emberierőforrás-ellátás.

A munkaerő-kölcsönzéssel összefüggésben alapvetően két kategóriát szoktak megkülönböztetni: a fehérgalléros és a kékgalléros kölcsönzést. A közelmúltig a kékgalléros kölcsönzés volt a jelentősebb, ez azonban napjainkban megfordulni látszik. A kékgalléros kölcsönzés során a vizsgált időszakban a cégek óriási létszámokat mozgattak meg például Budapesten, Székesfehérváron, Pécsen, illetve az autóipar révén Győrben. A gazdasági válság hatására, illetve a termelési vonzerő csökkenésével viszont arányeltolódás tapasztalható a szellemi munkaerő kölcsönzésének irányába.

Az egységárak meghatározására leginkább az egységérték-módszert, illetve a százalékos módszert alkalmazzuk, ami jellemzően a havidíjak és az óradíjak megfigyelésén alapul. Legfontosabb ármeghatározó tényezőnek számítanak a munkaerő-kategória, a szakképzettség, a nyelvtudás, a szerződés hossza, a földrajzi fekvés, a munkavégzés helye, a munka jellege, valamint a kölcsönbeadó és kölcsönbevevő közti kapcsolat.

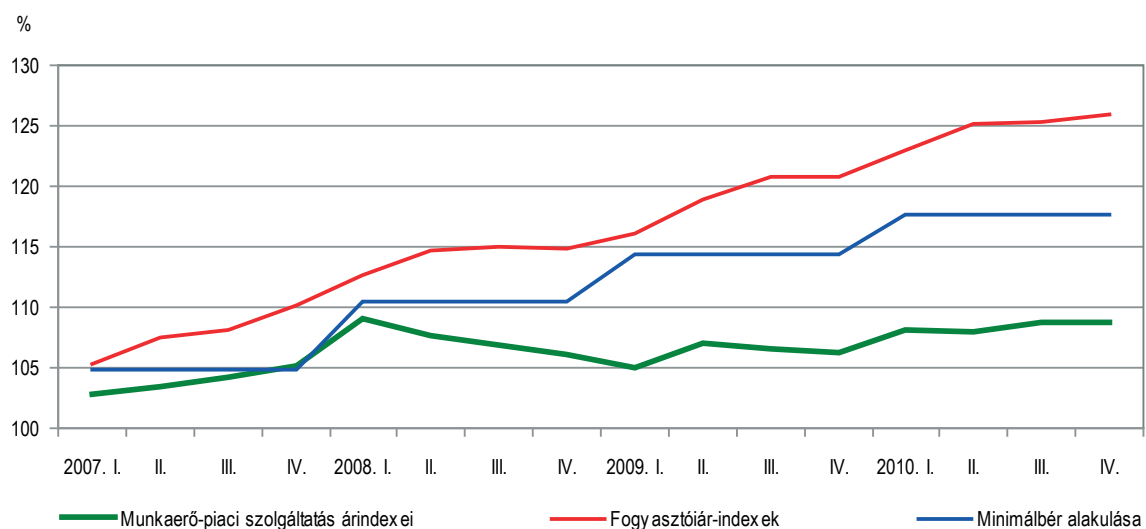
A munkaerő-kölcsönzés árait jelentősen befolyásolja az a körülmény, hogy e jogviszony csak határozott idejű lehet, illetve 2011. december 5-ig – az Európai Uniónak „A munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről” című, 2008/104. számú irányelvének kötelező hatálybalépéséig – csak a hat hónapot meghaladó jogviszony esetén kötelező az egyenlő bánásmód (pl. bérekvivalancia) garantálása.

Kibocsátásiár-indexek, 2007–2010

Az elmúlt négy évben a munkaerő-piaci szolgáltatás magyarországi áraiban a 2006-os bázisához képest 2008 első negyedévéig fokozatos növekedés figyelhető meg, s az árak ekkor haladták meg a legnagyobb mértékben (9%-kal) a 2006. évi szintet. 2008-ban a tendencia megfordult és 2009 első negyedévéig erőteljes, mintegy 4 százalékpontos visszaesés következett be, amelynek eredményeként az árváltozás mértéke ebben az időszakban megegyezett a 2007 utolsó negyedével. 2009-ben és 2010-ben már kisebb növekedés figyelhető meg, aminek egyrészt oka lehet a bérekvivalancia miatti elhúzódó kifizetések végrehajtása, másrészt a válságból való kilábalás jeleit érzékelve a bizakodásnak köszönhető kisebb áremelés a nagyobb cégeknél. Így az árváltozás mértéke 2010 végére újra megközelíti a 9%-ot. Összességében elmondható, hogy a munkaerő-piaci szolgáltatás árindexidősorának értékei az elmúlt években a 2006-os bázishoz mérten jóval alacsonyabbak voltak a fogyasztóiár-index és a minimálbér alakulását tükröző idősorok értékeinél. A fogyasztóiár-indexszel összevetve 17 százalékpontot meghaladó különbséget mértünk 2010 végére.

25. ábra

A munkaerő-piaci szolgáltatás árindexei Magyarországon a fogyasztóiár-index és a minimálbér alakulásával összehasonlítva (2006=100)

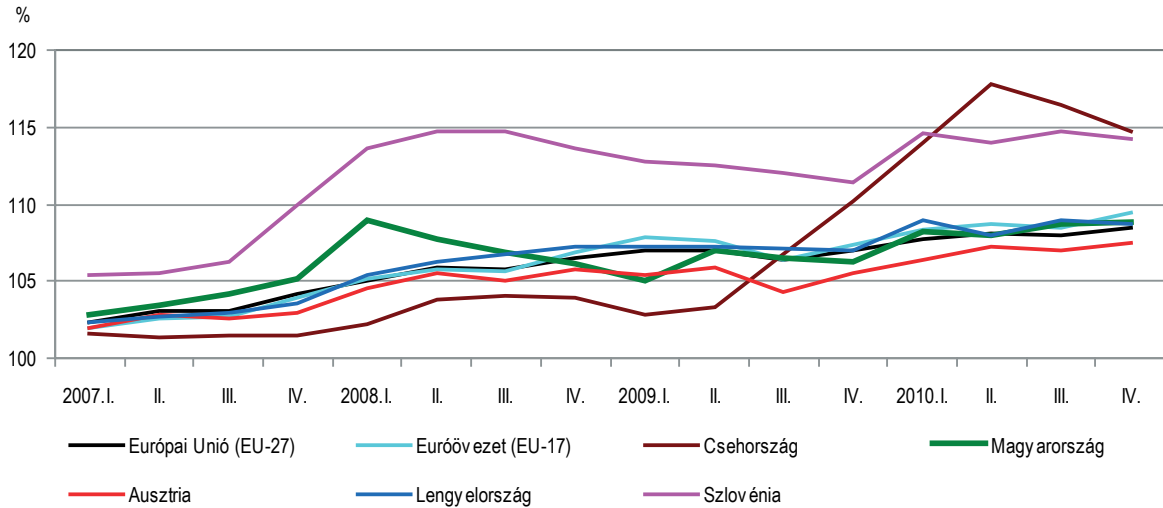

Kitekintés Európába

A munkaerő-piaci szolgáltatásra vonatkozóan az Eurostat adatbázisában számos tagország árindexe érhető el. A régióbeli országokat megfigyelve elmondható, hogy a magyarországi árindexidősor belesimul az egyes országok által jelentett adatsorokba.

26. ábra

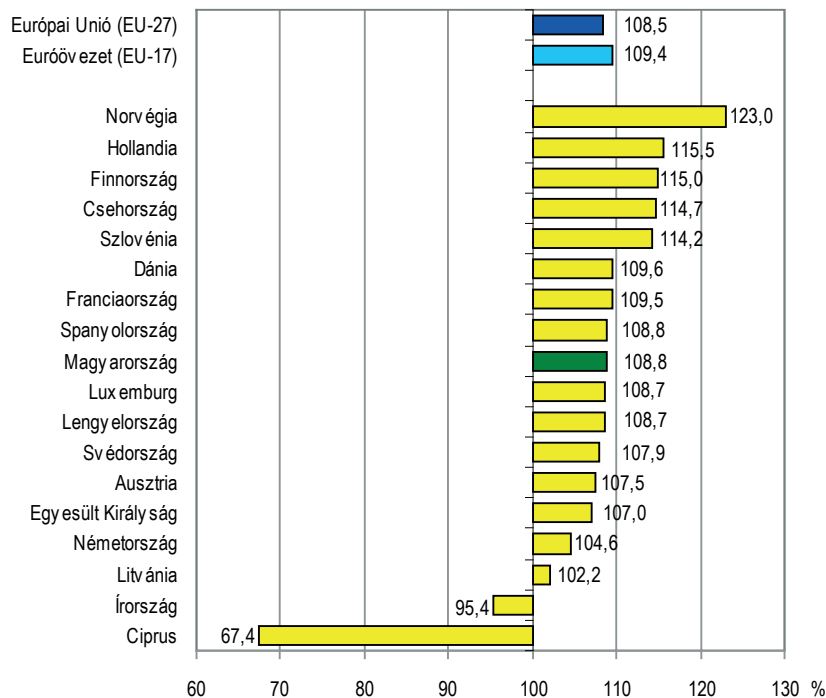
A munkaerő-piaci szolgáltatás árindexei a régióban (2006=100)

A legszembetűnőbb változás Csehország adataiban jelentkezett, ahol 2009 második negyed-évéől 2010 elejéig közel 15 százalékpontos növekedés figyelhető meg. Szlovéniában 2007 harmadik negyedévéől 2008 közepéig az árnövekedés üteme szintén nagymértékű volt, ezt követően egészen a megfigyelt időszak végéig a változás mértéke 12 és 15% között mozgott 2006-hoz mérten. Összességében megállapítható, hogy Magyarország munkaerő-piaci árindexei az utóbbi években az EU-27 és EU-17 árindex-aggregátumokhoz hasonló módon alakultak.

27. ábra

A munkaerő-piaci szolgáltatás árindexei néhány európai országban 2010 IV. negyedévében (2006=100)

A régió kívüli országok tekintetében az árak legdinamikusabban Norvégiában emelkedtek, 2010 negyedik negyedévére 23%-kal haladták meg a bázisidőszaki értékeket. Ezzel szemben Cipruson 2010-ben erőteljes árcsökkenés volt tapasztalható, 2006-hoz képest az eltérés év végére már közel 30%. A nagyobb országok közül Franciaország, Spanyolország és az Egyesült Királyság időszora a Magyarorszáéhoz hasonló módon alakult az utóbbi években. Az utolsó negyedévre az árak növekedése a magyarországi értékhez viszonyítva Franciaország és Spanyolország esetében közel azonos mértékű, ezzel szemben az Egyesült Királyságé és Németországé 1,8, illetve 4,2 százalékponttal alacsonyabb volt.

3.2. Biztonsági, nyomozói tevékenység

Az STS-rendelet által kijelölt körbe tartozó biztonsági, nyomozói tevékenységek¹⁸ három szakágazata a személybiztonsági tevékenység, a biztonságrendszer-szolgáltatás és a nyomozás. Az árbevételt tekintve a legjelentősebb súllyal az őrző-védő szolgáltatás rendelkezik, amely a fent említett három szakágazatból a személybiztonsági tevékenységekhez tartozik.

Az ágazatban 2008-ban közel 10 000 vállalat tevékenykedett, ez 1,4%-ot meghaladó részarányt jelent az összes működő gazdasági szervezeten belül. Az ide sorolt cégek teljesítményét tekintve a GDP-ből való nemzetgazdasági szintű részesedés és a nettó ár-bevétel arány egyaránt 0,4% körüli. Az ágazatra az alvállalkozók igen nagy száma jellemző. A Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamaránál (SZVMSZK) 3500 regisztrált biztonságtechnikai vállalatot tartanak nyilván, ennek közel 95–98%-a az alvállalkozói rendszerben tipikusan szerepet kapó egyéni vállalkozó vagy mikrovállalkozás. A területet igen erős piac- és ármegetartó verseny jellemzi, szinte az ár az egyetlen versenyfeltétel, ami nyomott árakhoz vezet, a vállalkozások nehezen tudják érvényesíteni az infláció hatását az árakban.

A szakterület további jellemzője, hogy a szerződéseket év elején indexálják, az árváltozás mértékét a minimálbér mozgása is jelentősen befolyásolja. Az infláció hatása a magánszférában jobban érvényesíthető, mint az állami szférában, a keresleti oldal megoszlása 50–50% körüli.

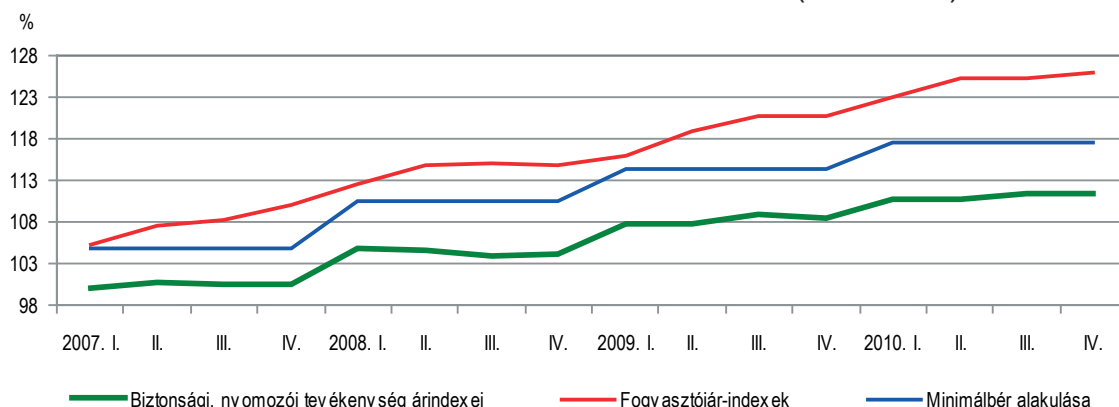
Az egységárak meghatározására leginkább a munkaidő-ráfordításon alapuló árazást (havi- és óradíjak megfigyelését) alkalmazzuk. A szolgáltatás díjában szereplő legjelentősebb költségelem a munkabér és járuléka, így a szolgáltatások árainak domináns meghatározója a munkaerő költsége. Ezenkívül fontos áralakító tényezők lehetnek még a közvetett költségek (pl. munkaruha, fegyver, oktatás, biztosítás stb.), a munka jellege, az alkalmazott technológia, valamint a mennyiségre, méretre és a szolgáltatás időtartamára vonatkozó szempontok.

Kibocsátásiár-indexek, 2007–2010

A biztonsági, nyomozói tevékenységek árindexidősorának értékei az elmúlt négy évben a 2006-os bázisévhez viszonyítva jóval a fogyasztóiár-index és a minimálbér változásának mértéke alatt mozogtak.

28. ábra

A biztonsági, nyomozói tevékenység árindexei Magyarországon a fogyasztóiár-index és a minimálbér alakulásával összehasonlítva (2006=100)

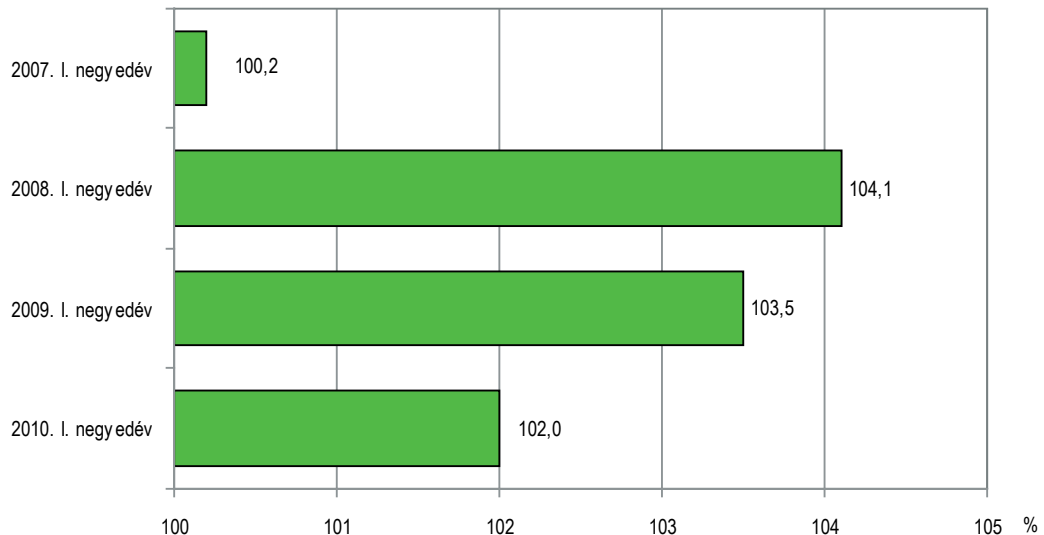
¹⁸TEÁOR'08: 80 Biztonsági, nyomozói tevékenység; 8010 Személybiztonsági tevékenység; 8020 Biztonságrendszer-szolgáltatás; 8030 Nyomozás.

Az árak emelkedése jellemzően a vizsgált időszak első negyedéveiben következett be, ami a szerződések év eleji indexálásával a cégek inflációkövető törekvéseire, illetve a garantált bérminimum változásának erőteljes hatására utal.

A 2007-2010 közti időszak első negyedéveinek indexei a megelőző év utolsó negyedéhez viszonyítva jól szemléltetik a szerződésekben érvényesített árváltozás mértékét.

29. ábra

A biztonsági, nyomozói tevékenység árindexei a 2007-2010-es időszak I. negyedéveiben (előző év IV. negyedév=100)

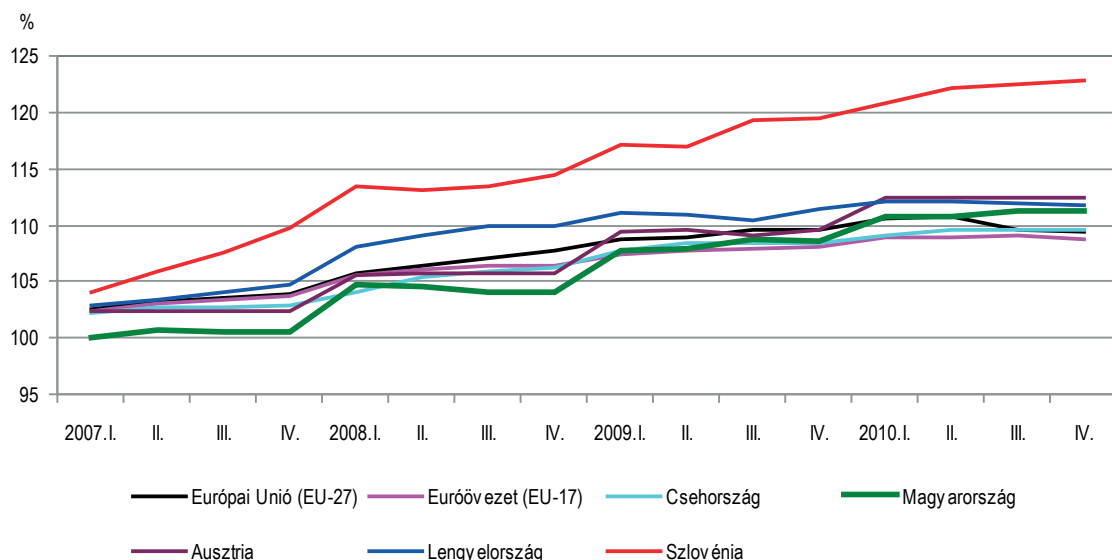
2007 elején csupán szerény 0,2%-kal jellemezhető a növekedés. 2008 elején viszont az árak ugrásszerűen emelkedtek, aminek egyik oka lehet a közbeszerzési törvény változása, amely a vállalatok számára az árképzésben a szakmai képviselők által ajánlott árak figyelembe vételét írja elő. Így a SZVMSZK is kiadott egy ajánlatiár-jegyzéket, majd inentől kezdve nagyobb mértékű áremelkedés volt érzékelhető, ami 2008 első negyedévében kissé meghaladta a 4%-ot, 2009 és 2010 ugyanezen időszakában a növekedés üteme 3,5 és 2,0%-os mértékűre lassult.

Kitekintés Európába

A rendelkezésre álló régióbeli országok idősorait tanulmányozva megállapítható, hogy azok alapvetően hasonló módon alakultak az utóbbi években.

30. ábra

A biztonsági, nyomozói tevékenység árindexei a régióban (2006=100)

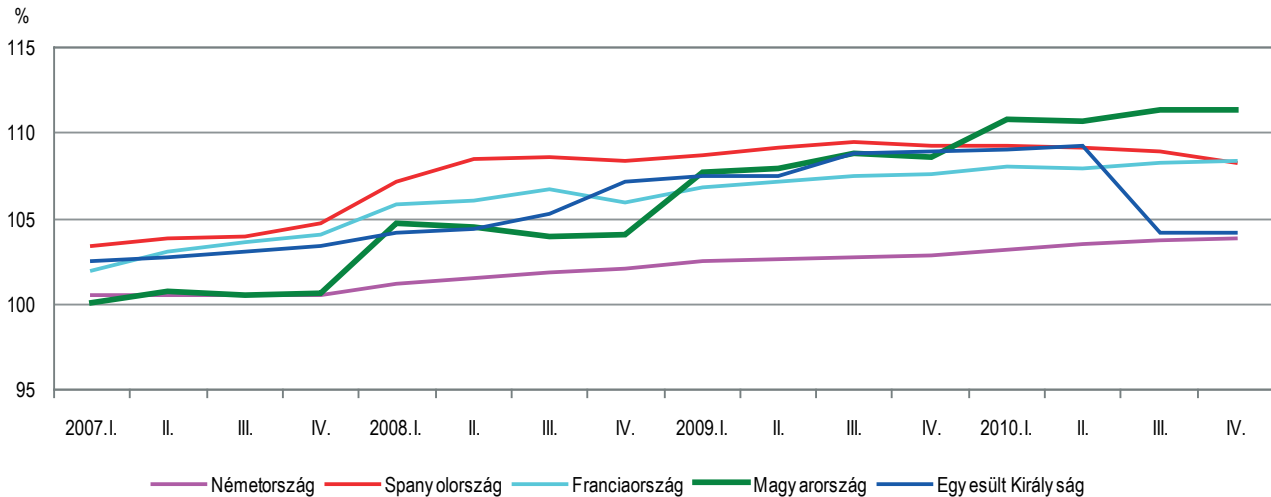

Egyedül Szlovénia szembetűnő olyan szempontból, hogy az átlagshoz képest jóval nagyobb az árak növekedési üteme, azonban a tendencia itt is hasonló a többi országéhoz – az egyes évek elején az árak növekedtek, az esztendő hátralevő részében pedig gyakorlatilag stagnáltak. Az egyes országok év eleji áremelkedése 2008-ban és 2009-ben jellemzően meghaladta a 3%-ot, 2010-ben már csupán 2% körül alakult.

Az EU nagyobb országában is folyamatos növekedés figyelhető meg, bár már nem olyan lépcsőzetesen, mint a régióbeli országoknál. Ezzel szemben az Egyesült Királyságban 2010 harmadik negyedében 5 százalékpontot meghaladó visszaesés mutatkozott, majd az utolsó negyedévben stabilizálódtak az árak.

31. ábra

A biztonsági, nyomozói tevékenység árindexei az EU nagyobb országában (2006=100)

3.3. Takarítás

A takarítás¹⁹ három szakágazatból tevődik össze: általános épülettakarítás, egyéb épület-, ipari takarítás, és egyéb takarítás. Magyarországon a rendelkezésre álló adatok szerint 2008-ban közel 6000 volt a működő vállalatok száma, ami országos összevetésben több mint 0,8%-os részarányt jelent. A terület GDP-ből való nemzetgazdasági szintű részesedése ennek a fele (0,4% körüli), ugyanakkor kétszerese a nettó árbevétel arányának.

Az ügyfelekkel kötött szerződések felülvizsgálata a naptári fordulót követően, illetve a közbeszerzéseknél akár 2–3 év elteltével történik, legfőbb célja az inflációkövetés. Az éles verseny nyomott árakat eredményez, a jelentős munkaigény miatt az árképzés fő meghatározója a munkabérek alacsonyan tartása. Az általános tapasztalatokkal összhangban a közbeszerzéseknél szinte kizárólagos versenyfeltétel az ár, az esetek többségében az olcsóbb ajánlatot tevő nyeri el a megbízást. Ezért fordulhat elő, hogy a versenyszférában jellemzően magasabbak az árak, mint a közszféra számára nyújtott szolgáltatások terén, illetve hogy a cégek sok esetben a jövedelem-termelő képesség határán tevékenykednek.

Az ágazat árbevételében a legnagyobb súlyt az irodában történő napi takarítás teszi ki. Az árképzés a cégek többségénél teljesítményalapú. A hét árazási módszer közül a szerződések árazását és az egységérték-módszert alkalmazzuk leginkább, főként a forint/négyzetméter/nap mértékegységben megadott áradatok, illetve az ügyfelekkel kötött szerződések havi vagy negyedéves díjainak a megfigyelése jellemző. A meghatározó tényező a szolgáltatás jellege, helyszíne, az alkalmazott technológia, továbbá a mennyiségre, méretre és a szolgáltatás időtartamára vonatkozó paraméterek. Az adatszolgáltató által jelentett értékeket torzíthatja, hogy nem minden nap fordul elő minden munkafolyamat, ezt a jelentett átlagérték elfedheti. Leginkább a forintban történő elszámolás a jellemző.

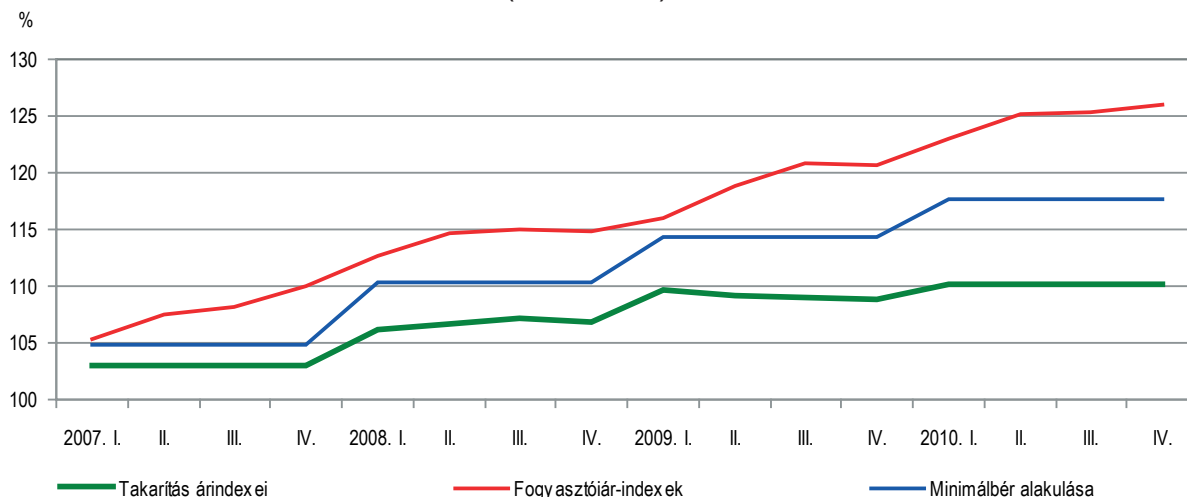
¹⁹TEAOR'08: 812 Takarítás; 8121 Általános épülettakarítás; 8122 Egyéb épület-, ipari takarítás; 8129 Egyéb takarítás.

Kibocsátásiár-indexek, 2007–2010

Az elmúlt négy esztendőre vonatkozóan 2006-hoz viszonyítva a magyar takarítási árindexidősor jellemzője, hogy minden év elején kisebb növekedés figyelhető meg, ami a szerződések év eleji inflációkövető átárazására utal, év közben viszont nem következett be jelentősebb árváltozás.

32. ábra

A takarítás árindexei Magyarországon a fogyasztóiár-index és a minimálbér alakulásával összehasonlítva (2006=100)

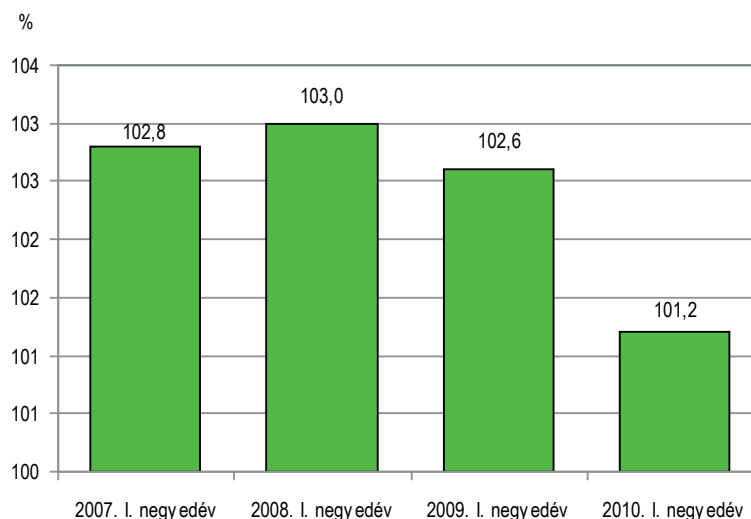

A takarítást a minimálbérrel összevetve ugyanaz a lépcsőzetes mozgás jellemzi, az ágazat kibocsátási árának alacsonyabb dinamikájú növekedése mellett. A fogyasztóiár-indexszel összehasonlítva 2010 végére fokozatosan nyílik ki a két idősort szemléltető olló. A takarítási és a fogyasztói árak változása közötti különbség 2007 elején még csak 2,5, 2010 végére viszont már közel 16 százalékpontos.

A megfigyelési időszak utolsó évét kivéve az adott év első negyedének a megelőző év végéhez viszonyított árai hasonló mértékkel emelkedtek (2,8, 3,0, 2,6%), az utolsó évben viszont már csak enyhe növekedés (1,2%) volt tapasztalható.

33. ábra

A takarítás árindexei a 2007–2010-es időszak I. negyedéiben (előző év IV. negyedév=100)

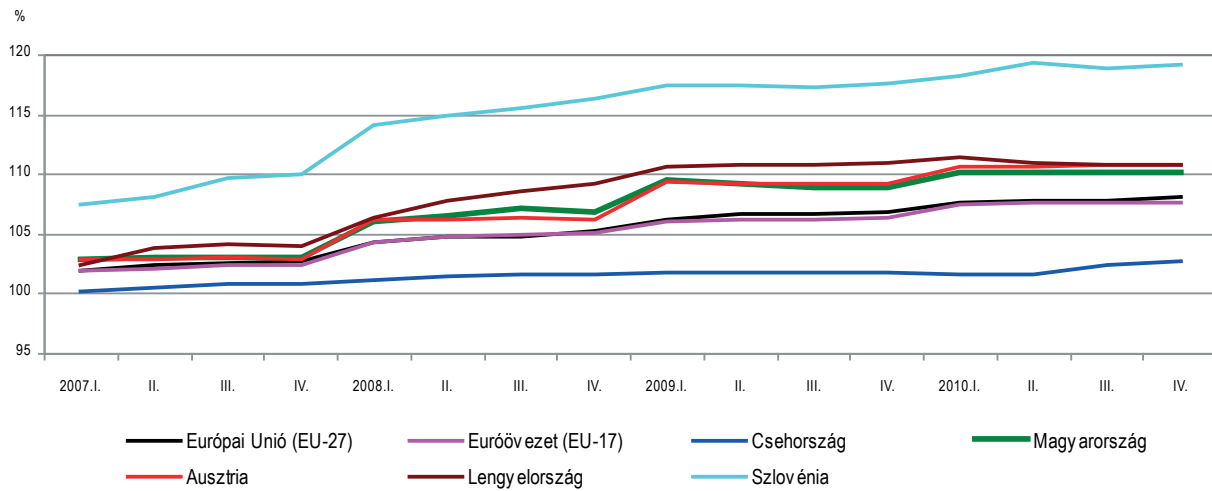

Kitekintés Európába

A régióhoz tartozó országok takarítási árindexidősorainak érdekessége, hogy Magyarországé és Ausztriáé szinte végig együtt mozog az elmúlt évek során 2006 átlagához viszonyítva. Ehhez képest az EU-aggregátumok értékei valamivel alacsonyabbak, Lengyelországé pedig kissé magasabbak voltak, de alapvetően hasonló módon alakultak. Szlovénia árai ennél jóval gyorsabban növekedtek, az előzőekhez viszonyított eltérés már 2007 elején meghaladta az 5 százalékpontot, majd folyamatos, stabil növekedést követően az árak 2010 végére már majdnem 20%-kal haladták meg a 2006. évi átlagos értékeket. Ezzel ellentétben Csehország takarítási árai alig emelkedtek a 2006-os báziséhoz képest. Az árváltozás mértéke 2010 utolsó negyedében a legnagyobb, de még ekkor sem éri el a 3%-ot.

34. ábra

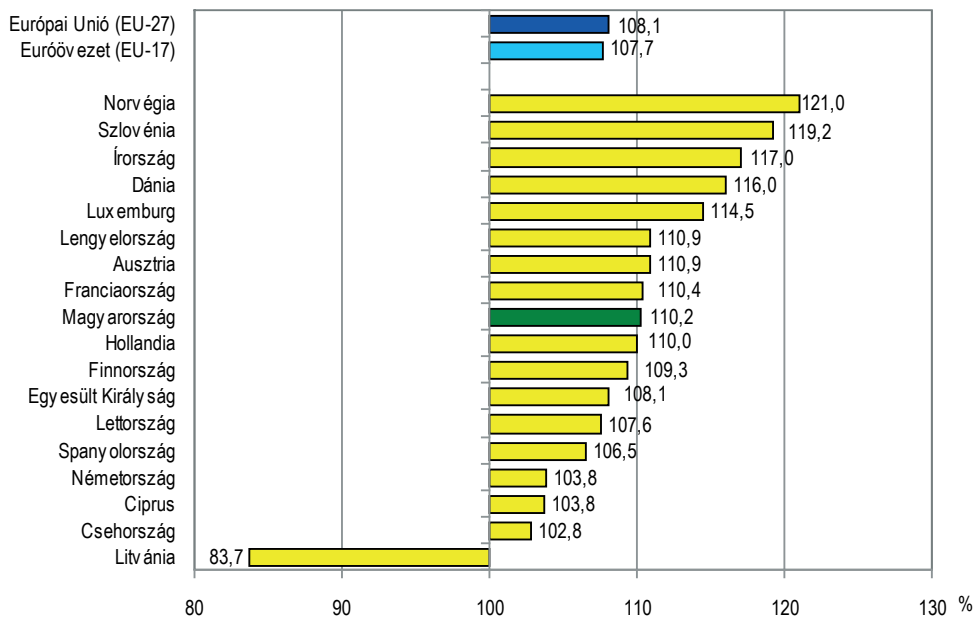
**A takarítás árindexei a régióban
(2006=100)**

Az Eurostat adatbázisából 17 ország adatai érhetőek el a takarítási szolgáltatások területén, amelyek alapján a legnagyobb árváltozást Norvégia és Litvánia mutatja. Az előbbi több mint 20%-os növekedéssel, az utóbbi pedig több mint 16%-os visszaeséssel zárta a megfigyelési időszakot (2006-os bázissal).

35. ábra

**A takarítás árindexei néhány európai országban 2010. IV. negyedében
(2006=100)**

A magyarországi árindex értéke az EU-27 összesített indexétől csupán alig több mint 2 százalékponttal magasabb 2010 utolsó negyedében, hasonlóan Franciaországhoz, amely országgal egyébként az elmúlt négy éves időszak egészére elmondhatóan szinte együtt mozogtunk. Spanyolország időszora 2008 elejéig a miénkhez hasonlóan alakult, ezt követően viszont egészen 2010 elejéig az átlagos árváltozás mértéke gyakorlatilag 6% körüli volt. Németországban csupán enyhe növekedés volt megfigyelhető az elmúlt években: 2007-ben kevesebb mint 1%, 2008-ban és 2009-ben alig több mint 2%, 2010-ben pedig kevesebb mint 4% volt az emelkedés mértéke 2006-hoz viszonyítva. Összességében elmondható, hogy Magyarországon a kibocsátásiárindex- adatok belesimultak az egyes országok által jelentett adatsorokba.

Összefoglalás

Az Európai Unió által legfontosabbnak tekintett makrogazdasági mutatók köre a hiánypótló szolgáltatási kibocsátási árak indexei második csoportjának publikálásával három nemzetgazdasági ágat érintve nyolc új mutatóval bővült.

A bemutatott tevékenységeket végző cégek kínálatát szerteágazó, esetenként több szolgáltatási ágba sorolható komplex szolgáltatások jellemzik, amelyek árstatisztikai célú megfigyelése komoly kihívás elé állítja úgy az adatgyűjtőt, mint az adatszolgáltatót.

Az adatok publikálása előtt felkértük az egyes ágazatok szakmai és érdek-képviselői szerveit, valamint a piacvezető cégek szakértőit, hogy tapasztalataikkal, naprakész piaci ismereteikkel vegyenek részt az árindexek hihetőségi vizsgálatában – annak megítélése céljából, hogy az árindexek megfelelően tükrözik-e az érintett szakterületek piaci folyamatait.

A szakmai konzultációk tapasztalatai alapján a magyarországi árak alakulását az ágazati sajátosságokon, a forint árfolyamának nagyarányú ingadozásán és a pénzügyi–gazdasági válság egyéb hatásain túl jelentősen befolyásolta a piaci kereslet–kínálat alakulása, valamint az éles versenyből adódó törvényszerűségek. Az ügyfelek megnyerésének és megtartásának jellemző módja a hosszú távú keretszerződések alkalmazása, a partner igényeihez igazodó szolgáltatáscsomag kialakítása, illetve különféle engedmények garntálása.

A magyarországi árindexeket a közösségi aggregátumokhoz viszonyítva jellemző, hogy az idősorok dinamikájának alakulása hasonló, az eltérések csupán néhány százalékpontos intervallumban mozognak.

Összességében megállapítható, hogy a legtöbb szakterület – az adatszolgáltatásra kijelölt vállalkozásokat és a kiválasztott árreprezentánsokat tekintve – megfelelően lefedett, és a hazai árindex idősorok – EU-s környezetben bemutatva – jól belesimulnak a jelentős szóródással jellemezhető nemzetközi trendekbe.

TÁBLÁZATOK

1. tábla

Megfigyelt szolgáltatási területek negyedéves kibocsátási árindexei a TEÁOR'08 szerint

Időszak	Közúti áruszállítás, költöztetés	Tengeri szállítás	Raktározás, tárolás	Rakomány-kezelés	Egyéb postai, futárpostai tevékenység	Távközlés	Információ-technológiai szolgáltatás	Információs szolgáltatás	Jogi, számviteli, adószakértői tevékenység; üzletviteli tanácsadás	Mémnöki és építész-mémnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés	Reklám, piackutatás	Munkaerő-piaci szolgáltatás	Biztonsági, nyomozói tevékenység	Takarítás	
	49.4	50.1+50.2	52.1	52.24	53.2	61	62	63	69.1+69.2+70.2	71	73	78	80	81.2	
2006. év = 100,0															
2007.	I.	102,8	102,3	97,7	101,4	103,1	96,1	101,4	102,2	102,4	100,8	100,6	102,8	100,1	102,9
	II.	102,2	101,6	96,8	101,7	105,1	94,4	101,8	101,7	102,4	101,0	100,9	103,4	100,8	103,0
	III.	103,5	102,7	97,4	100,3	106,4	94,0	102,0	102,0	102,6	100,8	100,9	104,2	100,5	103,0
	IV.	104,1	103,2	97,2	99,7	106,5	89,6	102,0	102,0	102,6	100,4	100,9	105,1	100,6	103,0
2008.	I.	106,5	105,7	99,6	103,3	110,1	86,6	104,0	102,5	105,1	102,2	103,6	109,0	104,7	106,1
	II.	107,0	106,4	103,3	102,4	111,2	86,2	104,2	102,3	105,1	101,7	104,6	107,7	104,6	106,6
	III.	107,8	107,2	100,9	101,2	114,8	86,5	104,1	101,4	105,2	102,2	103,8	106,9	104,0	107,1
	IV.	110,0	109,1	100,7	103,9	113,3	83,6	105,5	101,1	105,9	102,0	103,9	106,1	104,1	106,8
2009.	I.	113,5	111,2	96,8	109,3	112,2	80,1	107,4	103,5	107,5	102,4	102,4	105,0	107,7	109,6
	II.	110,2	108,8	97,8	109,7	111,6	78,3	107,3	102,9	107,4	103,5	102,5	107,0	107,9	109,3
	III.	109,0	107,8	98,3	106,9	112,5	77,3	106,4	102,9	106,8	103,1	102,6	106,5	108,8	109,0
	IV.	109,1	108,5	100,9	106,8	113,3	74,3	106,7	102,3	106,6	103,1	102,5	106,2	108,6	108,9
2010.	I.	109,2	109,1	104,1	107,0	109,0	72,4	106,8	102,0	107,1	104,0	99,7	108,2	110,8	110,2
	II.	109,7	109,2	102,8	107,3	110,0	71,0	107,2	102,2	107,3	104,0	99,8	108,0	110,7	110,2
	III.	111,1	110,3	102,8	109,6	109,3	71,0	107,5	102,0	106,7	105,3	99,8	108,7	111,3	110,2
	IV.	110,7	110,0	103,0	108,0	110,6	67,7	107,3	101,5	106,7	105,3	99,8	108,8	111,3	110,2
Előző negyedév =100,0															
2007.	I.	101,3	101,0	98,0	101,4	102,1	99,4	100,7	102,6	102,0	101,0	100,7	102,8	100,2	102,8
	II.	99,5	99,4	99,1	100,2	101,9	98,2	100,4	99,5	100,0	100,2	100,2	100,6	100,6	100,1
	III.	101,3	101,0	100,5	98,6	101,2	99,6	100,2	100,3	100,2	99,8	100,0	100,7	99,8	100,0
	IV.	100,6	100,5	99,9	99,4	100,2	95,3	100,0	100,0	100,0	99,6	100,0	100,9	100,1	100,0
2008.	I.	102,4	102,4	102,5	103,6	103,3	96,6	101,9	100,4	102,5	101,7	102,7	103,7	104,1	103,0
	II.	100,5	100,7	103,7	99,1	101,0	99,6	100,2	99,9	100,0	99,6	101,0	98,8	99,8	100,5
	III.	100,7	100,7	97,6	98,8	103,2	100,3	99,9	99,1	100,1	100,4	99,3	99,3	99,5	100,5
	IV.	102,1	101,8	99,8	102,7	98,7	96,6	101,4	99,7	100,7	99,8	100,0	99,3	100,1	99,7
2009.	I.	103,1	101,9	96,1	105,2	99,1	95,9	101,8	102,4	101,5	100,4	98,6	99,0	103,5	102,6
	II.	97,1	97,8	101,0	100,3	99,4	97,8	99,9	99,5	99,9	101,1	100,1	101,9	100,2	99,7
	III.	98,9	99,1	100,6	97,5	100,8	98,7	99,2	99,9	99,5	99,6	100,1	99,5	100,9	99,8
	IV.	100,1	100,7	102,6	99,9	100,7	96,1	100,2	99,5	99,8	100,0	100,0	99,7	99,8	99,9
2010.	I.	100,2	100,5	103,2	100,2	96,2	97,4	100,1	99,7	100,5	100,9	97,3	101,9	102,0	101,2
	II.	100,4	100,1	98,7	100,3	100,9	98,1	100,4	100,1	100,1	100,1	100,1	99,8	100,0	100,0
	III.	101,2	101,0	100,0	102,1	99,4	99,9	100,2	99,8	99,5	101,2	100,0	100,6	100,5	100,0
	IV.	99,7	99,8	100,2	98,5	101,2	95,4	99,8	99,6	100,0	100,0	100,0	100,2	100,0	100,0
Előző év azonos időszaka =100,0															
2008.	I.	103,7	103,4	102,0	101,8	106,7	90,0	102,6	100,2	102,7	101,4	102,9	106,0	104,6	103,1
	II.	104,7	104,7	106,7	100,7	105,8	91,3	102,4	100,6	102,7	100,7	103,7	104,1	103,8	103,5
	III.	104,2	104,4	103,6	100,9	107,9	92,0	102,0	99,4	102,6	101,3	103,0	102,6	103,4	104,0
	IV.	105,8	105,7	103,6	104,2	106,3	93,2	103,4	99,1	103,2	101,5	103,0	101,0	103,5	103,7
2009.	I.	106,5	105,2	97,2	105,9	102,0	92,5	103,3	101,0	102,3	100,2	98,8	96,4	102,8	103,3
	II.	102,9	102,2	94,6	107,1	100,4	90,9	103,0	100,6	102,1	101,8	98,0	99,4	103,2	102,5
	III.	101,1	100,6	97,5	105,6	98,0	89,4	102,3	101,4	101,5	100,9	98,8	99,7	104,6	101,7
	IV.	99,1	99,5	100,2	102,8	100,0	88,9	101,1	101,2	100,7	101,1	98,8	100,1	104,3	101,9
2010.	I.	96,3	98,1	107,5	97,8	97,1	90,4	99,5	98,6	99,6	101,5	97,4	103,0	102,8	100,5
	II.	99,6	100,4	105,1	97,8	98,6	90,7	99,9	99,2	99,9	100,5	97,4	100,9	102,6	100,9
	III.	101,9	102,3	104,5	102,5	97,1	91,8	101,0	99,2	99,9	102,1	97,3	102,0	102,3	101,1
	IV.	101,5	101,4	102,1	101,1	97,7	91,1	100,6	99,2	100,1	102,2	97,3	102,5	102,5	101,2

Megfigyelt szolgáltatási területek éves kibocsátási árindexei a TEÁOR'08 szerint

Időszak	Közúti áruszállítás, költöztetés	Tengeri szállítás	Raktározás, tárolás	Rakomány- kezelés	Egyéb postai, futárpostai tevékenység	Távközlés	Információ- technológiai szolgáltatás	Információs szolgáltatás	Jogi, számviteli, adószakértői tevékenység; üzletviteli tanácsadás	Mérnöki és építés- mérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés	Reklám, piackutatás	Munkaerő-piaci szolgáltatás	Biztonsági, nyomozói tevékenység	Takarítás
	49.4	50.1+50.2	52.1	52.24	53.2	61	62	63	69.1+69.2+70.2	71	73	78	80	81.2
2006. év = 100,0														
2007.	103,1	102,5	97,3	100,8	105,3	93,5	101,8	102,0	102,5	100,8	100,8	103,9	100,5	103,0
2008.	107,9	107,1	101,1	102,7	112,3	85,7	104,5	101,8	105,4	102,0	104,0	107,4	104,3	106,7
2009.	110,4	109,1	98,4	108,2	112,4	77,5	107,0	102,9	107,1	103,0	102,5	106,2	108,2	109,2
2010.	110,2	109,7	103,1	107,9	109,7	70,5	107,2	101,9	106,9	104,6	99,8	108,4	111,0	110,2
Előző év =100,0														
2007.	103,1	102,5	97,3	100,8	105,3	93,5	101,8	102,0	102,5	100,8	100,8	103,9	100,5	103,0
2008.	104,6	104,5	104,0	101,9	106,7	91,6	102,6	99,8	102,8	101,2	103,1	103,4	103,8	103,6
2009.	102,4	101,9	97,3	105,3	100,1	90,4	102,4	101,1	101,6	101,0	98,6	98,9	103,7	102,4
2010.	99,8	100,5	104,8	99,8	97,6	91,0	100,2	99,1	99,9	101,6	97,4	102,1	102,6	100,9

A megfigyelésbe bevont szolgáltatási tevékenységek a TEÁOR'08 szerint**I. kör: első publikálás 2010 júniusában**

49.4	Közúti áruszállítás, költöztetés
50.1 + 50.2	Tengeri személy- és áruszállítás
51	Légi szállítás
53.1	Postai tevékenység
53.2	Egyéb postai, futárpostai tevékenység
61	Távközlés
62	Információtechnológiai szolgáltatás
63	Információs szolgáltatás

II. kör: első publikálás 2011 júliusában

52.1	Raktározás, tárolás
52.24	Rakománykezelés
69_702	Jogi, számviteli, adószakértői tevékenység; Üzletviteli tanácsadás
71	Mérműi és építészmérműi tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés
73	Reklám, piackutatás
78	Munkaerő-piaci szolgáltatás
80	Biztonsági, nyomozói tevékenység
81.2	Takarítás

Árazási módszerek a KSH-metaleírás alapján

Megnevezés	Leírás
Egységértékmódszer (Unit value method)	Olyan árazási módszer, amely nagyszámú tranzakció esetén az egységárat az érték (árbevétel) és a mennyiség hányadosaként határozza meg. Akkor alkalmazható, ha a szolgáltatási csoporton belül az egyes szolgáltatásfajták viszonylag homogének.
Eszközarányos (százalékos) módszer (Percentage fee method)	Az eszközarányos módszerrel becsült árat a szolgáltatáshoz kapcsolódó eszköz értéke és egy százalékos arány szorzata határozza meg.
Ismétlődő szolgáltatások árazása (Direct use of prices of repeated services)	A módszer alapján a valós tranzakciós árak vagy (bár ezt nem javasoljuk) a listaárak kerülnek megfigyelésre. Akkor alkalmazható, amikor a szolgáltatások vagy „szolgáltatási csomagok” minden megfigyelési periódusban ténylegesen megvalósulnak.
Komponens árazás / összetevők árazása (Component pricing)	A komponens árazás esetén az összetett szolgáltatást részekre bontják, melyek áralakulására külön-külön készítenek becslést a valós tranzakciós árak alapján, majd a részadatok aggregálásával határozzák meg a szolgáltatás árát.
Modellárazás (Model pricing)	A modellárazással egy standard termék árának becslése egy olyan modell tranzakció alapján történik, amely az összehasonlítás időszakában ténylegesen nem valósul meg.
Munkaidő-ráfordításon alapuló árazás (Pricing based on working time)	A munkaidő-ráfordításon alapuló árazásnál a szolgáltatás egy vásárlójának felszámolt azon pénzüsszeget figyelik meg, amit az adott szolgáltatás előállításában közreműködő alkalmazott egy standard munkaegységére (például egy órájára) fizettek, ami nem tévesztendő össze az alkalmazott munkabérével.
Szerződések árazása (Contract pricing)	A szerződések árazása valós tranzakciós árakat alkalmaz. Jellemzője, hogy ugyanaz a szolgáltatásnyújtó ugyanannak az ügyfélnek értékesíti a változatlan (vagy nagyon hasonló) tartalmú szolgáltatását több megfigyelési időszakon keresztül. A szerződés megkötésekor vagy megújításakor rögzítésre kerülnek az alku során meghatározott árak a teljes időtartamra vonatkozóan, illetve keretszerződés esetén a szerződés feltételrendszere alapján változhatnak az árak az egyes megfigyelési időszakokban.

Forrás: Kenessey et al. [2006]

További adatok, linkek:

[stADAT-táblák](#): Idősoros éves adatok
Évközi adatok

[Eurostat adatbázis](#)

[2010. évi kiadvány](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: Hamvainé dr. Holocsy Ildikó

Telefon: (+36-1) 345-6646, e-mail: ildiko.holocsy@ksh.hu

További információ: Szabó-Kis Réka

Telefon: (+36-1) 345-6649, e-mail: reka.szabokis@ksh.hu

A kiadvány összeállításában közreműködtek:
Balla Viktória, Kiss Ágnes, Szabó-Kis Réka

[Információs szolgálat](#), telefon: (+36-1) 345-6789, fax: (+36-1) 345-8641